

Szerkesztőség: Arad-csanádi egyesült vasutak palotájában... Kiadóhivatal: Az „Aradi Nyomdatársaság”...

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Helyben, Vidéken... Egy évre... Fél évre... Negyed évre...

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Nagy változás.

Arad, december 20.

A magyar képviselőházi budget-tárgyalással párhuzamosan haladt a zágrábi országgyűlés Horvátország háztartásának tárgyalása.

Mily öröndetes fordulat! Abban az országban, melyben egykoron meggyalázásoknak volt kitéve a magyar czimer, most a lojalitás hangján emlekednek meg a Magyarországgal való kiegyezésről...

A bán jelentéséges beszéde, egy Czrnkovitsnak, egy Krsnjavinak ékes-szóló fejtegetései, kik bátran és lelkesülten bontották ki a Magyarországgal való állami szolidaritás zászlaját...

A horvát népnek pedig minden oka meg van arra, hogy megelégedett legyen el változással.

Mióta a zágrábi tartománygyűlési viharok egy csendesebb és tisztább légkörnek adtak helyét, mióta az ország képviselőtestülete ahelyett, hogy szenvedélyes frickciókban emészsze fel magát, a teremtő munkának élhet, azóta a hasznos fejlődés korszaka kezdődött a horvát népre.

A közigazgatás minden terén serény tevékenység uralkodik, é tevékenységnek üdvös következményei kellemesen érzetik magukat az országgal.

Az ellenzék, mely pedig az után sóvárog, hogy elégedetlenség veszen, csak kicsinyes és tartalmatlan panaszokat tud felhozni az adminisztráció ellen.

A tartománygyűlés működése folyton-folyvást áldásdusabb lesz a népre. Az új tagosítási törvény a jólétnek és az állandó megzilárdulásnak egy új forrása a földmíveléssel foglalkozó lakosságra; és a jelenlegi bölcs és erélyes kormányzatnak ez az egy alkotása dusan felülmulja ellenfeleinek minden hangzatos és lényegükben mégis üres tirádait.

Nincs semmi kétség az iránt, hogy Horvátország közvéleménye be fogja ezt látni s korlátlan elismeréssel fog adózni azoknak, kik az ország sorsát

intézik, ugy nemkülönben azon hű hazafiaknak, kik nem törődvé a sovínisták és ultra-nacionalisták üres rágalmával, önfeláldozással szolgálják hazájuk igaz ügyét s támogatják a kormányt.

És ha az ország közvéleménye eljutott ide, akkor minden sovínista bujtogatás alól el lesz véve az alap és meg lesz teremtve az alap egy folytonosan növekvő prosperálás számára.

A prosperálás be fogja láttatni a horvátokkal, hogy hazájuknak az állandó virágzás eredménye csak Magyarországgal szövetségben fog inteni.

(-n-)

Az elkeresztelések ügye. Azon híresztelések szemben, melyek a napokban az országot bejárták, mint nekünk Budapestről írják, illetékes helyen kijelentik, hogy az elkeresztelések ügyében a kormány semmiféle ajánlatot nem tett, hanem a szentszék, illetve Simor herczegprímás javaslatát várja valami «modus vivendi»-re; de amennyiben az a Csáky rendelkezésének céljával ellenkeznék, el nem fogadja.

Ha a klérus azon fenyegetést, hogy a vegyes házasságokat illető apostoli felfeltételt megtagadja, tényleg beváltja, a kormány rögtön javaslatot terjeszt be a képviselők hához a vegyes házasságoknak polgári úton való rendezéséről és kiveszi a polgári házasságot az egyház kezéből.

Ezzel egyidejűleg életbe lépteti a kormány a polgári anyakönyvvezetést is. Így csupán a papoktól függ, hogy az elkeresztelési ügyből nem lesz-e kulturharcz.

Kereskedelmi- és vámszerződésünk Németországgal. Mint a „Pester Correspondenz” nek jelentik Bécsből, kevés kiliátás van rá, hogy a Németországgal folytatott kereskedelmi- és vámszerződési tárgyalások, csak abban az előkészítési stádiumban is, melynek keretei közt ez időszerint tartatnak, az ünnepekig befejezhetők lennének. Az előmunkálathoz ugyanis mind a két részről oly alaposan akarják végeznit, hogy az azt követő érdemleges tárgyalások aztán lehetőleg gyorsan és simán folyjanak; így minden egyes elv s minden egyes vámtétel a legbehatóbb s a legkimerítőbb módon lesz megvitatva annyira, hogy az aktuális tárgyalást aligha lehet január közepé előtt befejeztetni.

Az állami bevételek. A „Pol. Corr.” jelentése szerint az állambevételek igen kielégítően folynak. Ha ez tovább is így tart, előre látható, hogy az 1890-diki mérleg, nem mint a költségvetési előirányzat praclimálta, 0,5 millió forint hiánnyal, hanem több millió forint fölösleggel záródik.

Régi emberek, régi dolgok.*

(Levél a szerkesztőhöz.)

Írta: Falk Miksa.

Tisztelt barátom!

Előttöm fekszenek azon kedves soraid, melyekben felszólítasz, hogy írjak valamit lapodnak karácsonyi számba. Ennek ellenében azon, ugy hiszem, jó tanácsdal szolgálhatnék neked, hogy katonásidat ne vedd a rokkantak házából és hogy olvasóid kétségtelenül szivesebben látnak, ha megítszöléd felszólításokkal fiatalabb eröhöz fordulál. Életszabályaim egyike azonban régóta az, hogy ha valaki tölem szivesedést kér, vagy megadom, vagy nem adom meg, de megta-

* Az „Ország-Világ” karácsonyi számából, mely száz lapszerkesztő arcképfét és dolgozatát hozza. Szerk.

gadni a szivesedést, melyet kérnek és adni egy tanácsot, melyet nem kérnek, ez nem tartozik szokásaim közé. Előnéfogva készségesen elhatároztam magamat arra, hogy írok és most már csak azon törom a fejemet, vajjon miről írjak? Ilyenkor mi írök, a mint alkalmasint saját tapasztalásodból is tudod, a levegőbe szoktunk nézi, a hol láthatatlanul lebegnek azon bizonyos imponderabilék, melyek többé vagy kevésbé jó cizkkek alakjában lépnek a napvilágra. De a mint ugy felnézek, szemem megakad egy képen, a mely körülbelül harmincz esztendő óta függ irasztalom fölött, melyet mindennap számtalanszor látok, de soha komolyabb figyelme nem méltattam. Nem tudom, mi okozza, de pillantásom az egyszer hosszabban mereng e képen; ugy látszik előttöm, mintha a rajta levő alakok megmozdulnának és lassankint közlelednének felém, mintha merev szemekből egyszerre élénk tűz sugárzanék, mintha halkán megszólálnának a néma ajkák, melyeknek, némelyike — fájdalom! — nemcsak e képen néma, hanem különben is már régen örökre elhunyt. Művészeti szempótlól nem valami remek mű ez és Maszák Hugó barátom, a ki 30 évvel ezelött rajzolta talán maga sem fogja annak tartani. De a visszaemlékezésnek egész árja ömledezik felém, a mint egy egy csoportban egyesítve látom azt a hét férfit, kik az ötvenes évekkben az akkori „Pesti Napló” szerkesztőségét képezték. Két sorban vannak egymás mellé állítva, a felső sor három, az alsó négy alakból áll. A felsőknek közepén báró Kemény Zsigmond, a „Napló” akkori főszerektője látható, tőle jobbra Danielik János cz. püspök, akkor még kanonok, balra én (utólag minden arckép alá oda nyomtatták az illetőnek nevét és akkor az a tréfas föléseelés történt, hogy a kövér pófajú reverendás ur arcképe alatt az én nevem áll, az én arcképe alatt pedig a kanonoké), míg az alsó sor jobb szárnyát Pomperly János és Greguss Agost, bal szárnyát Salamon Ferenoz és Királyi Pál képezik. — négy halott és három élő; még pedig — furcsa játéka a véletlennek! — meghalt Kemény Zsigrá kívül éppen az a három, a ki a kép jobb oldalán látható, mig életben maradt az a három, a ki annak baloldalt foglalja el. Ha nem volna olyan tizenhárom próbas Pecsovic, azt az élczet kockáztatnám, miszerint ebből is látható, hogy a baloldal mégis több életerővel bír, mint a jobb oldal; de különben sem vagyok élczélesi kévdemben és talán nem fogod férfiatlan érzelgésnek venni, ha azt mondom, hogy melyen meghatva nézem e csoportját azon barátainnak, a kikkel váltvetem működtetem sajtó utján az abszolútizmus leg-sötétebb napjaiban, — nem, vagy legalább még nem a magyar alkotmány helyreállításán, a mire akkor semmi kiliátás nem volt, hanem igenis abban, hogy a magyar nemzet szivében fen-tartsuk az alkotmányosság iránti érteket, a szabadság iránti szeretetet, mert azon bölcs utasítás szerint, melyet akkoriban Deák Ferencztlől vettem, ez képezte reauk néve a fő feladatot. „Az alkotmány nyugszik”, — mondá ő — de megvan és ha annak ideje megérkezik, egyetlen tollvonással helyreálltható, azonban hiába állíttatnék helyre, ha ezen helyreállított alkotmány akkor nem talál oly nemzedéket, mely annak fentartására és megvédezésére is elegendő erővel, bátorsággal és lelkesedéssel bír...

Szegény Kemény Zsiga! Mennyi jó és rossz élczet csináltál reá mint szerkesztőre (mert az író előtt mindenki feltélenül hajtott tételt), és ő csakugyan nem is volt szerkesztő a mai értelemben, sőt ez ellenkeznék az ő egész természetével, főleg kényelem-szeretétével és szórakozottságával, melyről alább elmondok egy kis történetet, — de ő az akkori „Pesti Naplóra” néve ennél sokkal több volt, ő annak háttérben czt és képezte, mig nekünk többieknek csak az oldalborták szerepe jutott, és különösen én nem szólhatok róla mély megindulás nélkül, mert ő nekem két évtizeden át nemcsak hű, gyöngéd, oadaó barátom, hanem egyszersmind mesterem is volt. Nem első és nem egyedüli mesterem, ezt hozzá kell tennem, nehogy a háladatlanság bünébe essem. Első mesterem a publicisztika terén oly ember volt, a kine ma már nevét is alig ismerik, még a német irodalomban sem, ámbar egy pár igen értékes regényt és két kötet szép novellát írt. Neve, de csak írói neve Seidlitz Gyula volt, valódi nevén Jeteles Izszáknak hívták, de ő, — ámbar akkor még nem létezett antisze-mitizmus és ámbar egyik közeli rokona mint esztethikus igen kiváló helyet foglalt el a német irodalomban, — a Jeteles nevét még sem tartotta irodalmilag szaloképessnek és ezért vette fel a másikat. Itt Pesten ismerkedtem meg vele a negyvenes évek közepén, midön mint tizenhat éves fiatal ember, félíg gyermek, munkatársul léptem be a nem rég oly sajnós módon meghalozott Kiliényi (akkor még Klein) által kiadott „Ungar-

czimú laphoz, melynek Seidlitz főmunkatársa volt. Bécsben aztán folytattuk az összeköttetést, midön az ötvenes évek elején mindketten a „Wanderer” szerkesztőségének tagjaitólunk. Eza Seidlitz rendkívüli olvasottsággal és alapos tudománnyal rendelkezett férfi volt, és a mellett irányla oly gráciával bírt, a melyet még ritka írónál találtam. Az ő zsurnalisztikai elve az volt: nincsen tárgya a világon, a melyről ügyes ember érdekes cizkét írni ne tudna. A mi különösen a politikai vezércizkékkel illeti, annak ő szerinte sohasem volna szabad disszertációnak és vagy száz nyomtatott sornál hosszabbnak lenni. Ilyen cizkerek pedig, mondá, elegendő egy e t e n e g y e s z m e, amely aztán ügyes tollal kivitt arabeszkkel feldisztite, mindig képes lesz az olvasó figyelmét lebilincselni, azt mulatva oktanni. Ilyen vezércizkék aztán kettőt, hármát, négyet is adhatni egy számba, ami nem csak változatoságot hoz a lapba, hanem lehetővé teszi nem egyedül a fontosabb, hanem az alárudaltébb napi kérdéseket is az olvasó értelméhez közlebb hozni. Es ez pedig nála nemcsak elmélet volt, melyet nekem prédikált, hanem gyakorlati alkalmazását is tanultam tőle, mert ő maga napokint két-három ilyen — többé-kevésbé érdekes, de sohasem unalmas és mindig brilláns iránylu — cizkét írt a „Wanderer”-be, mely lap nem csak egy mértékben éppen ezen cizkkeknek köszönhetke akkor nagy elterjedtséget. Ezt az írói iparkodtam aztán én is utánozni, annyira emunyre, sőt még egy pár külsőséget is eltanultam tőle; így pl. azt, hogy rendkívül apró betűvel szokott írni és abból amit érett gondolkodás után egyszer papírra hozott, lehetőleg keveset törtölni; csak egyben nem követtem őt: ő t. i. még nappal is, nyáron a déli órák alatt, csakis az ablakok sűrű befüggyözése által teljesen sötété tett szobában, gyertyavilág mellett tudott dolgozni.

Ezen első mesteremnek legkírívóbb ellentéte, bátran mondhatni, egyenes ellenlábasá volt báró Kemény Zsigmond. Ő egyike volt a legalaposabb elméknek, kiket valaha ismertem. Amely tárggyal foglalkozott, annak legmélyebb fenszekerhatolt, ugyszólván górsóval analízálta, minden legkisebb ízében tanulmányozta és minden oldalát filozófiai spekulációknak tárggyává tette. Onnan van az, hogy önálló művei, míg magyar irodalom léteznit fog, annak mindenkor legértékesebb gyöngyei közé fognak tartozni. Regényei és beszélei éppen az imént említett tulajdonságainál fogva tulajdonképezi nép-szerőségnek sohasem érdemtek, de aki ily olvasmányokban nemcsak játszi mulatsort keres, hanem eredeti jellemei kidomborításában és szentalitásuk által megpörl reflexiókban gyönyörködni képes, arra Kemény Zsigmond regényei mindenkor mély hatást fognak tenni. Mint hírlapíró, természetesen, néhézkes volt. Ő — teljes ellentétben az említett német publicisztával — nem osztotta azon nézetet, hogy egy hírlap cizkere egyetlen egy eszme is elegendő, a többi disztimány lehet, hanem éppen ellenkezőleg azt akarta, hogy cizkikeiben ne legyen egyetlen egy mondat, a melyben mélyebb eszme nincsen, és mivel ő bővében volt az eszméknek, nemcsak hogy rövid cizkét nem igen tudott írni (többnyire egész cizkkozozatot írt), hanem a közönséges újság-olvasóra néve nehézzé és fárastóvá tette, őt ernyedetlen figyelemmel tételről tételre követni. Nem is szeretete a hírlapírást és őrlit, ha nem volt vele kénytelen. Erre néve szerkesztőségének tagjai egy igen jellemző dolgot mondtak el nekem. En akkor Bécsből hetenkint négy-öt vezércizkét küldtem a „Napló”-nak. Minden reggel a bécsi posta megérkezése után Kemény hálókötöstben kijött szobájából tudakozódván, jött-e tölem cizk? Ha nem jött, ő mogorván és morogva, mint a medve verőfényes napokon, visszatért odújába, mert ily napon neki magának kellett írni, de ha azt mondták neki, hogy van cizk, akkor fényes mosoly sugározta be szales arczát, könnyű léptekkel visszalebegett hálószobájába és délig többé nem volt látható. Hogy mit tett ezen idő alatt, újból kezdte-e az alvást, vagy regényeit írta-e, senkinek sem tudta, mert az ajtó nagy óvatosan becsukta. Az ő regényírasi modora egybirt nagygyu eredeti volt. 1859 nyarán együtt laktunk a Svábhegyen a Bujanovics-féle villában; ő a jobboldali, én nömmel a baloldali részen. Vacora után körülbelül 10 órákora haza jöttünk, nóm akkor lefeküdt, én pedig rendesen átmentem Kefémhez, aki amaz időben, ha jól emlékszem, a „Szombatosok” című regényén dolgozott. En szép csendesültem, könyvet vettem, és olvastam, mig Kemény recsegő tollával — mert ő mindig ilyent használta — írni kezdett. Körülbelül egy fél óráig irhatott, midön egyszerre a recsegés megszűnt. Felézettem és azt láttam, hogy ő még ott ül a toll kezében, csak feje volt kisse mélyebben lehajtva a papír felé, szeméit behunyva — sludt. Nem akartam háborgatni és ismét a könyvembe néztem, de egyik szememmel mégis csak odapislogtam fe-

léje. Körülbelül egy negyed óra múlva egyszerre kinyitja szemét és ugyanabban a pillanatban bemártva tollát, folytatja az írást a nélkül, hogy akárcsak egy percig kellett volna gondoskodni a felett, vajjon hol ejtette el a fonalat...

Erről asvábhegyi együttlétről eszembe jut egy másik történet, melyet már azon okból is fel kell hoznom, mert az rendkívül jellemző azon módra néve, a mely szerint akkor Magyarországot legtekintélyesebb politikai lapját szerkesztették. 1869. jul. 12-dike volt. Kemény Jókaihoz volt vacsorára meghiva, aki már akkor is nevével a Svábhegyen lakott. Ebéd utáni szétánkban a báró, mint rendezes, ugy ezen a napon is részt vett és körülbelül 6 óra volt, mire haza érkezünk. A kert rácákapujánál Kemény ajánlotta magát. „Hová megy? — kérdé feleségem. — „Hát Jókaihoz megyek vacsorára.” — „De kedves báró, ebben a poros ruhában és ezzel a piszkos vörös nyakraválóval csak nem lehet uő látogatót tenni.” — „Igaz van” — mondá Kemény — „megyek hamar tolettet csinálni.” — „Mi ez alatt léltünk a kertben és vagy tíz perc múlva Kemény kijött ismét a házból csinos fekete szalokabátban, új szalokalappal fején és hófehér nyakraválóval, — igen ám, de ezen fehér nyakraváló alól mintegy ujnyit szélességben kikandikált az előbbi piszkos, vörös nyakraváló, melyet ő letenni eltejtett, hanem a fehérét egyszerűen csak rákötötte. Természetes, hogy nóm által újból relegtámt. Mikor végre teljesen fedhetetlen tolettben megjelent, ugyanabban a perczben a rácákapu előtt megáll egy pesti fiaker és Pestl Müller Ottó, az akkori hivatalos „Pest-Ofner Zeitung” szerkesztője ugrik ki, messziről kiáltván, hogy ő nagy újságot hoz. Aztán elmondta nekünk, hogy egy imént érkezett telegram szerint, azelőtt való nap I. Ferenoz József és III. Napoleon közt Villafraucában az élözetes béke megkötött.

— „No kedves Zsigám” — mondám — „igy ebből a Jókai vacsorából nem lesz semmi.” — „Miert?” — kérdé ő a bámulat föléismerhetetlen jeleivel rám meresztvén jószágos nagy szeméit. — „Hát erről csak muszáj cizkét írni” — folytattam — „még pedig rögtön, hogy még a holnapi lapban megjelenhesseu.” Most Kemény sajnálkozó, hogy ne mondjam megvédtő mosolylyal nézett reám. „Ugyan mit gondolsz maga?” — mondá — „most mindjárt 6 óra lesz, mire kocsi kapok és Pestre érkezhettem 7 óra lesz, akkor minálunk a szerkesztőség már zárva van és oda az Ur isten es lehet be többé; mire pedig elkészülne a cizk, akkorára az egész lap már teljesen ki is volna nyomtatva; rá érünk mi holnap is. Nekem, aki sokáig a bécsi zsurnalisztikai iskolába jártam, sehogysem fért a fejembe, hogy másnap az ily világra szóló telegram megjelenjen az kísérő és magyarázó cizk nélkül. — „Édes Zsigám, megpróbálom én” — mondám. — „Hát azt megtehetté” — válaszolá ő — „én pedig Jókaihoz megyek és ha ott pezsgőknek lesz, úriek egy poharat az én legbuzgóbbi munkatársam egészségére.” Kértem Müllert maradjon a feleségemnél és engedje át kocsiját. Pestre vattattam és 7 óra után csakugyan beléptem — miután a szerkesztőség valóban már zárva volt — az Emich-féle nyomdába, hogy ott megírjam a cizkét. Nagy rémületemre a nyomdat úresen találtam; csak egy uri ember lézengett ott; aki valami faktor vagy efféle lehetett. Mondtam neki, hogy ki vagyok és hogy szeretnék még egy kis cizkét írni a holnapi lapba. Az említett uri ember ugy nézett rám, mintha azt mondtam volna neki, sziveskedjék nekem az ég boltozatáról a holdat lehozni, még pedig azonnal. „Uram” — mondá impertinens nyugalommal — „olyan nincs! Hét órákora a lap nálunk már törölvén van és azon többé nem változtathatunk semmit”. És abban is maradt a doloz... Ezt mai kolleáim majdnem hihetetlennek fogják tartani. Mi azt gondoljuk, hogyha éjfélt utáni 1 órákora a világ összeomlik, erről másnap reggel már vezércizkéknek kell lenni a lapban, föltéve, hogy a világ vége után is fognak még újságok megjelenni. Harmincz évvel ezelött pedig 24 órával a Villafraucái békekötés után még nem tartották sürgösnek és eseményről cizkkezni. Es ime, a világ akkor is szépen ment a maga útján, mi szerkesztők és hírlapírók pedig egészségesebbek voltunk, az éjt arra használtuk fel, a mire az rendelve van, t. i. hogy aludjunk és nem öltük magunkat a testet és lelket emészto éjleli munkával, minek utána aztán az ember másnap reggel kivörösödött szemekkel és bodult fejfelül ismét az íróasztalhoz...

De ugy veszem észre, hogy ezen igénytelen csevegés elején hét emberből, a „Pesti Napló” régi szerkesztőségének tagjairól kezdtem szólni és ezen már nagyon is hosszúra terjedt cizkikben csak egyetlen egy személylyel, az akkori főszerkesztővel foglalkoztam. Hát a többiekről majd máskor diskurálunk, — itt vagy másutt; mert feltett névedésem, alkalmmal ezen urak közül szivesedem

egy előrántani azon homályból, amelybe ő maga évek óta önkényesen száműzte magát. Akkor hozzá, aki egyike a leghíresebb toasztzóknak, majd én is intezem szavam: „Uram, uram Királyi Pál uram, szóló az urhoz“, és aztán akár mondja rá, hogy „állok elébe“, akár nem mondja, én majd előlitem őt és meg fogom magyarázni a közönségnek, hogy ez a férfi, dacára annak, hogy mindig szervenem a háttérben tartotta magát, nevével nem parázdózt és nem öröközte meg az önálló munkák által, — hogy ez a férfi, mondom, mily nehéz és a mellett mily háladálatlan munkát végzett az akkori „Pesti Napló“ nál és mennyi köszönettel tartozunk neki mindnyájan, nemcsak mi, akik akkor társai voltunk és akiknek bűnéit mindig ő volt kénytelen a maga vállára venni, hanem az egész magyar hirlaplóvilág, sőt merem mondani, az egész magyar nemzet, melynek ama válságos időben Királyi Pál szorgalma és tehetsége, tapintata és bátorsága tartotta fenn azon napi közlönyt, mely amaz időben — a habar csak burkolva kimondható, de valahogyan mégis kimondható szabad szónak egyedüli és utolsó menedéket képezte.

Legujabb posta.

Az oroszországi zsidóüldözés. Pétervártól a következő táviraat kapja a Köln. Ztg.: Az orosz zsidók érdekében egybehívott angol népgyűlés bizottságával bizalmas uton megértették, hogy nekijöjnek ide képviselőt, mert kérvényétsem a cázar, sem más közbenjáró személyiség nem fogadják. Irányadó körökben azt hiszik, hogy az angolok be fogják érni a londoni gyűléssel. A tüntetést azért veszik rossz néven az oroszok, mert a trónörökös nagyherceg legközelebb Kelet-Indiába érkezik. Azt is beszélik, hogy a cárné levelet írt e dologban növéreinek, a walesi herceg feleségének.

Az Obranovicok családi ünnepe. Belgrádban csütörtökön Miklóss napja alkalmából, Sándor király meglátogatta Risztics régensét és a metropolitát, majd fogadta a szkupstina tiszteletét, mely testületileg jelent meg. Az este adott díszében a régensek, a kormány, a legfőbb polgári és katonai méltóságok, a metropolit és még számosan vettek részt — Hir szerint Persiani orosz követ a napokban visszatér oda.

Naptár.

December 21. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Tamás. — Protestáns naptár: Tamás. — Görög-keleti naptár (dec. 9.): Boldg. Aszony. — A nap két 7 óra 40 perccel. Nyugszik 4 óra 10 percen. **Kölcsey-könyvtár** nyitva kedden és szombaton 8-4-ig és pénteken 11-12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Időjárás.

Légnymó: reggel 7 órakor 762.2 mm., délután 2 órakor 764.7 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor $C^{\circ} + 1.4$, délután 2 órakor $C^{\circ} + 2.5$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 2, délután 5 órakor DN. 2. — Felhőzet: reggel borult, délután borult esők. — Csapadék az utóbbi 24 órában: 7 mm. hó-és.

HIREK.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága tegnapi ülést tartott, melyben a többiek között elhatározatotott, hogy a borosjenő-csermői ideiglenes jel-

legű vasutvonal véglegesítettik, és hogy ennek folytán a vasuton a menetrend oly módon fog változás alá esni, hogy lehetőleg a fővonalon közlekedő minden személyvonathoz csatlakozás létesíttessék. A vasut menetrendjére nézve különben még azon határozat is hozott, hogy a Gurahonczról Aradra közlekedő vonatok menete felcseréltesse, ennél fogva az eddig Gurahonczról fél 4-kor induló és Aradra este fél 9-kor érkező személyvonat ezután fél 2-kor fog indulni s Aradra fél 7-kor érkezni, míg a vegyes vonat Gurahonczról fél 4-kor fog indulni és Aradra este fél 10-kor megérkezni. Az utazó közönség érdekében továbbá elrendeltetett, hogy a személykocsik a annyira szükséges külön zárlakkal fognak elláttatni. Fontos határozatot hozott a vasutársulat Arad szépités és közegészségügyi érdekében, kimondván, hogy a Salaczpark mellett levő mély és dísztelen marosparti telket azon esetben, ha a város a maga részéről azt parkiroztatni óhajtja, saját költségen feltöltötti és a park mellett feltérrasz falépitéséhez koveket ingyen ad. Tekintettel tovább a magyar államvasutak által behozott áru zónatartására, az aradi és csanádi vasutak is hasonló rendszerű mérsékelt zónatartatást fognak mielőbb életbe léptetni. A vasut hazafias igazgatósága azonban a megye és a város lakossága örök háliját érdemelte ki ez üléseben hozott azon határozatával, hogy a filloxera által elpusztított szőlők művelésének és újjáalakításának érdekében minden a munkálathoz szükséges anyagokat, eszközöket, ültetvényeket, sőt a munkásokat is kellő bizonylatok mellett ingyen szállítja. Ezen valóságban hazafias tevőkkel megyei vasutaink újabb és eléggé nem méltányolható jelét adták a közügyek iránt való áldozatkészégüknek.

A „Kölcsy-Egyesület“ felolvasó-estélye. Daczára a változtatott programnak és az esős rossz időnek, tegnap este nagy számú elegáns közönség jelent meg ismét a városi házyteremben. Legelőször Buja Sándor és Bruscha Alajos léptek a pódiumra. Buja kelles szép bariton hangjával népdalokat énekelt, Bruscha zongora-kísérete mellett. Gyújtó dalaival egészen elbájolta a közönséget, mely zajos tapokkal és éljenekkel jutalmazta a szives közreműködőt. Azután Lejtényi Sándor gimnáziumi tanár tartotta szabad előadását: „Regék a drágakövekről“. Először fejtegette a drágakövek roppant árának okait. Azután áttért a drágakövek multjára, különösen kiemelve az ókor és középkor babonás hiedelmét a drágakövekről, valamint a róluk keletkezett regéket. Élénk előadással beszélt el a gyémánt, onyx, borostyánkő regéit; majd kacajra fakasztotta a roppant érdeklődéssel hallgató publikumot a babonák felsorolásával. Így például igen jól nevezett a publikum a bűbájos holló meg szerzési módjára és az Ónomakrosz, ugyintzint a Polikratez-féle babonának. Nem

kevesebb derűtséget keltett a drágakő abécével, melyre egy hölgyecske halkán azt a megjegyzést tette szomszédnőjének: „a tanár urnak alighanem a Mariskák tetszenek legjobban“, mert ezt a nevet állította össze drágakövekből, u. m.: Malachit, ametiszt, rubin, jászpis, safiir, kalcidon- és achátbló; t. i. e. nevek kezdőbetűi Mariska szót adnak. A rendkívüli szellemes előadást egy közporki házi recepitével fejezte be, mondván: „A közporkban minden jobb módú családnál megvoltak a következő drágakövek: a kalcidon, hogy mindig vig hangulat legyen a házban; a citrin, mely ha utra keltek, megóvta őket mindin bajtól; a safír, hogy ha a férj netán gorombáskodnék, ettől rögtön udvariasssá lesz s végre az amethystet, hogy a részeges férj uram kijózanodjék“. Szavai végzetével úriasi tapsvihar zúdult fel, mely meg nem szűnt addig, míg az előadó újra az emelvényre lépett s mály hajlongásokkal megköszönte a szivélyes ovációt.

Az estélyt Kosztolányi Endrasy Aranka urnő fejezte be. Az ögyönyörü, finoman nuanszirozott hangját sok ízben volt már alkalmunk élvezni, s mint mindannyiszor, ugy most is csak a legnagyobb dicsőrelettel kell elhalmoznunk e kedves és mindenkor fíradhatatlannak bizonyult műkedvelőnőt, aki mindenkor a legnagyobb előékenységgel vállalkozott arra, hogy a közönséget kellemes és érzelmes énekével gyönyörködtesse. A kedves műkedvelőnő férje, Kosztolányi Imre kísérete zongorán, nagyban járulva hozzá a fényes sikerhez. Persze, a tapsból kijutott bőven és hosszan, ami különben igen érthető.

Személyi hir. Kerecz Keresztély ezredes, a 33-ik gyalogezred parancsnoka 14 napi szabadságra Szébenbe utazott.

Szulkovszky herceg ügye hétfőn ismét foglalkoztatta a bonni törvényszéket. A herceg képviselője azt követelte, hogy a herceg házassága semmisnek mondassék ki, viszont a hercegnő képviselője a választ sürgette. Az előbbi azt akarta bebizonyítani, hogy a házasság jogi szempontból sem érvényes, mert a herceg a házasság kötése idején, 1881-ben elmebeteg volt. A törvényszék e vitatkozásba nem is akart belemenni s kijelentette, hogy egyelőre csakis annak eldöntéséről van szó: illetékes-e az ügyben a bonni törvényszék. A herceg képviselője ekkor amellett érvelt, hogy nem illetékes, a hercegnő képviselője pedig az ellenkezőt. A törvényszék e hó 23-án, vagy 30-án fogja meghozni ítéletét.

25 frt a szegény tanulóknak. A „Kölcsy-Egyesület“ 25 frtot adományozott a szegény tanuló felsegélyezésére.

Az újságról a sajtótárgyalásokon. Újjában tapasztaltuk, hogy a törvényszék semmiféle tekintettel nincs a sajtótárgyalások alkalmával a lapudósítókra, kik pedig igen fáradságos munkát végeznek ott, sulyos felelősséggel, a nagy közönség érdekében. Tegnap is még jóval a tárgyalás megkezdése előtt sietett boldog-boldogtalan elfoglalni az első padokat, melynek egyike régi idők óta kizárólag a hirdapirók számára volt fenntartva. Jövőben egy kissé méltányosabb eljárást kértünk, s felhívjuk

amit Daphne öntől kért, és maradjon ez az egész eset titok közöttünk!

Mozgalom a budapesti matematikusok és fizikusok között. Budapestben már régebben fennáll a természettan és matematika egyetemi, műegyetemi és középiskolai tanárai között olyan zártkörű egyesület, melyben a résztvevők egyike-másika kététhetenként egyszer referál a saját vizsgálódásainak eredményeiről. Legutóbb t. hó 18-án csütörtökön este tartotta e társaság előtt Eötvös Loránd dr. báró az egyetemi fizikai intézetnek pompás felszerelt helyiségében második előadását azon ritka tudományos becsü vizsgálatairól, melyeket a gravitáció geográfiai és lokális változásnak tanulmányozása közben végzett. Előadásának vége felé Eötvös báró a társaság közóhájának kifejezést adva szorosabb egyesítésre szólította fel a budapesti szaktársakat, kiknek fíradhatatlan tevékenységét tekintve, szó lehetne egy tudományos folyóirat létesítéséről is, melyre Magyarországon valóban szükség van. Terveben van az is, hogy az egyesületbe a vidéki szaktársakat is belevonják, kik bizonyára nem fognának késmi a maguk buzgóságával is támogatni a fontos vállalkozást.

A pénteki hangverseny. A szegénytanulók javára rendezett hangverseny, mely péntek este folyt le, igen jól beütött. Nagyszámú válogatott közönség kereste fel Wittman Károly jóhírű vendégfőljét, hallgatva a katonazene pompás zenedarabjait. Az összes tiszta jövedelem 49 frt 39 kr volt, melyből felülfizetésre 15 frt 40 kr esik.

Karácsonyi áldás Pankotán. Pankotáról írják lapunknak: Városunk intelligens hölgyközönsége Szathmáry Géza plébános ur vezetésével jótékony-célú gyűlést rendezt és pedig oly cézből, hogy a közel lévő karácsonyi ünnepekre a szegény sorsú iskolásgyermekeket új ruhával lassa el. A gyűjtés meglepően szép eredménnyel végződött, a mennyiben a kibocsátott két gyűjtő iven kerek 154 frt 46 kr; gyűjtő össze. Ide nem érve az egyéb ruhafélékből álló jótékony-célú nemes adományokat. A fent megnevezett összegből 42 iskolásgyermek lesz új ruhával ellátva és pedig, mint hogy a gyűjtés általános volt, részesülni fognak az áldásban a róm. kath., ev. ref., gör.-kel. és héber iskolába járó gyermekek közül a legszegényebb sorsuk. Az új ruhák kiosztása valamint az ezzel egybekötött lélekemelő ünnepély e hó 23-dikán a „Fehér Kereszt“ nagyermeben fog megtartani. A nemeslelkű adakozók, kik fillérekkel a szegény nyomorán enyhíteni iparkodtak, felkéretnek, hogy e hó 23-án délután 3 órakor az ünneplőben megjelenni sziveskedjenek. (St. T.)

A radnai uti gát tervét már elkészítette a mérnök hivatal s azt már be is adta a tanácsnak a közgyűlés elé való terjesztés végett.

Nyomdászmultság. Az idén a nyomdászok is ki akarják venni a maguk részét a mulatságból. A nyomdászok eddig egy rendezték a dolgot, hogy csináltak egy táncvizigalmat, aztán ment a tánc estétől reggelig. Az idén aztán egy más, és tagadhatatlanul jobb gondolatra jött a rendezőbizottság. Lassankint, fokról-fokra akarja a közönséget belevinni a jó, kedélyes hangulatba, egyzóval azt cözölözza, hogy a végén csattanjon az ostor. Azért hát egy érdekes hangversenyprogramot állított össze, s csak mikor ezt lemor-

zsolta, jö a java, a táncz. S valóban ily módon lehet is a közönség mulatókedvét tökéletesen felszigálni. A csendes után a — ropogós. Ilyenformán a sikert előre is meg merjük jósolni. A hangverseny műsora különben a következő:

1. a) Jelige;
- b) Hymnus az éjhez, Bethoventől. Előadja: a dalárda.
2. Trovatore de Verdi, Op. 36. 7. Beyer. Zongorán előadja: Kövessy Karolina kisasszony.
3. Tavaszelműt, Lányi Ernőtől. Előadja: a dalárda.
4. a) Prófétainduló, G. Meyerbeertől.
- b) Gedenkblättchen, J. Hilyvertől. Zongorán előadja: Neumann Juliska kisasszony.
5. Csolnakos, Palotásytól. Előadja: a dalárda.
6. Népdalok. Fuvólán előadja: Timkó Miklós ur.
7. Mázecután, népdal. Előadja: a dalárda.
8. Mártha de Flotow. Op. 112. Ferd. Verdi. Zongorán négy kézre előadják: Neumann testvérek.
9. Induló. KücKentől. Előadja: a dalárda.

Kezdeté este 8 órakor. A műsor beletji-jegyül szolgál, a belépésnél előmutatandó. Ára 20 kr. Hangverseny után táncz.

Menetgyakorlat. A háziezred tegnapi nagy menetgyakorlatot tartott Schöndorfra, Koller alezredes vezetésével. Képzhetők, hogy-bakánk nem a legnagyobb passzióval taposták a havas sarat egész 10 óráig.

Megkerült 75 frt 50 kr. Tegnap vettük az értesítést a rendőrség részéről, hogy Bar na Izidor fonográfós a honvédegyetemen csak a napokban küldötte meg a 75 frt 50 krnyi összeget, valamint október 12-ike után... amit szívesen regisztrálnak.

A siketémák karácsonyárára újjában beküldeni méltóztattak Steiner Jakabné urhély 3 frtot és Domonkos J. ur két csomag czukorkát. Ez adományokat köszönettel hozza nyilvánosságra Aradon, 1890. decz. 20. Roboz József.

Czípések és asztalok alapzabályai. Az aradi czípések és asztalok sakegyetemi bejerteszették a tanácshoz alapzabályáikat, a miniszteriumhoz való feltérjesztés czéljából. Miután az alapzabályok rendben találtatnak, a tanács azoknak feltérjesztését határozta el.

Nyilvános nyugtázás. A os. és kir. 33-ik gyalogezred zenekara által a szegénytanulókat segélyező egyesület pénztára javára az évi december hó 19-én a Wittman-féle helyiségben rendezett zeneestély alkalmával ezen jótékony célra felülvizettk: Bruscha Alajos 60 kr, Ceonca Emil 10 kr, Dalnoky N. Lajos 1 frt, Dengl József 1 frt, Egykatonna 10 kr, Gebhardt István 1 frt, Heeger Ernő 1 frt, Herz Herman 80 kr, Hoffman Antal 1 frt, Krausz József 1 frt, Lövinger Sándor 80 kr, ifj. Lövinger N. 60 kr, Millig József 60 kr, Moldován Balázs 10 kr, Moskovits Izidor 80 kr, N. N. 20 frt, N. N. 10 kr, Pick testvérek 1 frt; Scherbag Ernő 1 frt, Schönvald Samu 60 kr, Wittman Károly 2 frt, összesen 15 frt 40 kr. Fogadják fenti nemeslelkű adományozók ezen jótékony-célú adományokért a szegénytanulókat segélyező egyesület részéről a segélyezésre szorult szegény gyermekek nevében hálás köszönettel. Arad, 1890. évi decz hó 20. Az elnökség.

Munkások gyűlése. Az aradi általános munkás betegsegélyező egylet e hó 26-án rendes évielőküldötkeülést fog tartani. **Nyilvános köszönet.** A világi „Mária Köszafüzér- és segély-egylet“ tek. elnöksége, a galsai róm. kath. iskola bajáró szegénysorsú gyermekeknek téli ruhával való ellátására, szives volt ez évben is, 10 frtot adományozni. E nemes adományért — a szegénytanuló nevében — ez uton is, köszönettel nyilváníti, Galsa, 1890. decz. 19-én Heremann J. Gyula tanító.

Munkásbál. Az aradi ált. munkás betegsegélyező-egylet Aradon, 1890. évi december hó 26-án az ipartestület dísztermében az egylet árva-, gyermek-, rokant- és az egyleti ház-alap javára tizenegyedévi (alakulási)zártkörű táncvizigalmat rendez az új elnök, az új tisztbéli tagok s az előhelyi küldötkek tiszteletére. Jegyek ára személyenkint 70 kr. — A pézstárnál 80 kr. Egyleti tagok személyenkint 50 kr-t fizetnek, ezen kedvezmény-jegyek azonban csak az egyleti központi irodában kaphatók. Felülvizettk s fent nevezett uraknál és irodánkban köszönettel fogadtatnak s hirdalilag nyugtáztatnak. Pénztárnyitás 7 órakor. — Kezdeté 8 órakor.

Táviratok.

A román képviselőház ülése. Bukarest, decz. 20. (Saj. tud. táv.) A képviselőház mai ülésében megkezdték a választóirati javaslat részletes tárgyalását. Az első szakaszán, mely az Európában uralkodó bekéről szól, L. a h o v a r y külügyminiszter válaszal az ellenzék fejtegetéseire, akik felvetették az Ausztria-Magyarországgal való általános katonai egyezmény és a Magyarországon élő románok sorsának kérdését. Lahovary kijelentette, hogy bizonyos kérdések körül nagy mérsékletet kell tanusítani s tagadta, hogy katonai egyezmény léteznék; nem kell — mondá — mindent elhinni, amit az Folytatás a mellékletben.

AZ „ARADI KÖZLÖNY“ TÁRCZAJA.

— December 21. —

Brooke Finchley leánya.

(Regény.)

Az „Aradi Közlöny“ számára angolból fordította: [41] **Vásárhelyi Jenke.**

Végre elérkezett a perc, hogy Graham Finchley és bájos szövetéssége valamóást tehetett az esti történetekről. De Charlie még mindig a szobában volt.

— Szavakra anyám, már milyen késő van, — kiáltá a fiu, egy átsíttást nyomva el, — Daff igazán oly szépen hegedült, és mindenki olyan kedves és mulatságos volt, hogy észre sem vettem a rendes lefekvés idejét.

— Mondd neki anyácskám, hogy fekdjön le; mr. Finchley valami fontosat akar veled közölni, — sugta Daphne hirtelen.

Mrs Orlicourt csodálkozva nézett az ifjura, aztán nevetve odaszólt fiához: — Nos, járg kedves fiam jó példával elől és menj fekdj le, mi is azonnal egy kisérti fogunk. Légy elkészülve egy kis lovalgásra holnap reggel, mert majd át fogz menni Freeleybe.

— Mindenhuva inkább anyám, mint Freeleybe, mert Daphne is, én is ki nem állhatjuk Mrs Winstayot.

— Eredj Charlie; mindjárt megharagszom rád, ha így beszélz. Mrs Winstay mindig olyan kedves hozzátok. Nos, jó éjszakát, fiacskám. — S aztán Grahamhoz fordulván, barátságosan mondá: — Kíváncsi vagyok, hogy vajjon emlékszik-e még egykori otthonára, mr. Finchley. Tekintsencsak be a boudoiromba, mely, mint mondják, nagyanyja nappali szobája volt, és nézze meg, mi emlékezteti még ottan a régi időkre.

— Meg fog anyja nekem boocsátni? — kérdé az ifju Graham Daphnétól, amint Mrs Orlicourtot követett. A fiatal leánykának csak alig maradt ideje, hogy fejével „igen“-t intsen, s már benn voltak a nyolczszögű csinos boudoirban, melyben

tizenkét évvel ezelőt mint öt éves fiucska annyit játszadozott, s hóvá mindig megtalálta az utat, valahányszor csak nagyanyjától valamit, eddességet vagy egyéb apróságot, akart.

— Arra a képre még emlékezem, — mondá egy arczképre mutatva, mely a kandalló felett függött. De hangja oly különösen elváltozott volt, hogy Mrs Orlicourt nem tudta mire vélni. De Graham nem sok időt adott neki a tőprekedésre.

— Mrs Orlicourt, egy vállomást kell önnek tennem, — szólt hirtelen, s miután ennyit szerencsésen elmondott, Daphnera tekintett.

— Anyám, — esengett a leányka reszkető hangon, mely mutatja, hogy osztja a fiatal ember izgatottságát. — Te mindig olyan jó vagy, és mr. Finchley olyan szerencsésen volt.

— Gyáva voltam! — vágott közbe Graham szenvedélyesen. — Igen, gyáva! Mert én azzal az elhatározással jöttem ide ma este, hogy életemet veszem. Miss Orlicourt nélkül agyonlöttem volna magamat azonnal, amint megbizonyosodtam felele, hogy Lily néni nincs itt s nem fordulhatok hozzá segélyért.

Mrs Orlicourt egy lépést hátrált.

— Ön életét akarta venni? — kiáltá rémtúlten. — De hát mi köze volt ehhez leányomnak?

— Anyám, — szólt közbe Daphne, ösztönszerűleg Mrs Orlicourt mellé térdelven, s annak kezét megragadván. — Hallottam, midőn mr. Finchley azt mondá, hogy... hogy agyonlötvi magát. Kihallgattam őket a kődön keresztül, a kődön, mely engem elrejtett tekintetük elől. Oh anyám! Ugy tünt föl nekem, mintha az ég küldött volna oda, segíteni rajta, s én nem haboztam ennek eleget tenni.

S itt Daphne heves zokogásba tört ki.

— Foglaljon helyet, mr. Finchley, — szólt Mrs Orlicourt, szintén elérzékenyülven, de mindamellétt még mindig csodálkozó tekintettel nézve hol egyikre, hol másira. — Higgyen nekem, hogy én önnek és övének mindig csak javát kívánom, de engedje meg, én most is sötét-

ben vagyok zavarát vagy gondját illetőleg?

— Egy összeg pénz lön a napokban rám bízva, — kezdé izgatottan, — három-száz font; s ez összeget, ugy látszik, ellopják. Ha holnapig nem bírtam volna a pénzt átszolgálatni, örökre elvesztettem volna becsületemet! Atyám az ilyen dolgokban nagyon szigorúan ítélt, s azonkívül ő egy szegény ember. Ó nem hitte volna el nekem, hogy a pénzt ellopták, hanem azt mondta volna, — az egész világot azt mondta volna, — hogy én tulajdonítottam el, s hogy nagybátyám nyomodokait követem; röviden, én is tolvaj vagyok! Ezt a gondolatot nem bírtam elviselni; abban a hiszemben, hogy talán a röviddel halálom előtt írt igazolásnak inkább hitelt adnak, elhatároztam, hogy véget vetek életemnek. Egy menedék volt még csak hátra: Lillian nagynéném! Ó hozzá akartam segélyért fordulni, de ő nem volt itten. Ekkor el voltam tökéve rá, hogy rögtön ebed után használni fogom a pisztolyt, melyet magammal hoztam. De szobamba térv, a pénz találtam ott a gyilkos szerszám helyett.

S itt megakadt szava, képtelen lévén a szörnyű izgatottságtól tovább beszélni.

— De hisz az egész természetes, hogy szándékát ismerve, pisztolytokját elvettem! — szólt közbe Daphne. — Es önmak bele kell nyugodnia, hogy magamánál is tarthassam, de sőt még ígéretet is kell tennie, hogy soha, soha többé ilyen csúf, sötét gondolatokkal nem fog foglalkozni!

Mrs Orlicourt egészen meg volt rendülve.

— Mr. Finchley; akar ön engem barátnőjének, tanácsadójának elfogadni? — kérdé. — En tökéletesen föl tudom fogni az ön kétségbeesését, és ennél fogva mentegetni is tudom az ön hirtelen elhatározását. Ön életét már ugy kezdé meg, hogy egy nehéz, sötét felhő függött fejké felett, melyet az idő nem bír eloszlatni. De lám, a végezt meg sem akarta, hogy ön érdemletlenül bűnhődjék és megmentette. En hiszek az ön becsületességében leányom hasonlóképen. Nos, igérje meg,

ami Daphne öntől kért, és maradjon ez az egész eset titok közöttünk!

— Oh, önk új életem öntenek belém, kegyes bizalmukkal! — kiáltá Graham.

— Múltó akarok rá lenni; s ünneplőfogadást teszek, mit önk jógosan is követelnek tőlem, hogy bármily akadályokkal és nehézségekkel is kelljen ez életem megküzdennem, nem fogok csüggedni és nem fogok megromlásomra torni. Örült válek! De miss Orlicourt magamhoz térített örültségemből.

— Akkor hát rendben vagyunk, — örvendett Daphne, — s ezentula mai napra csak egy emlékezem vissza, mint barát-ságunk kezdetére. — S miialatt a leányka keynes szemekkel így beszélt Mrs Orlicourt kezét nyugtá a fiatal embernek fogadására megígéretésére. Néhány perczig mély csend állott be, melyet csak a boldogságtól sűrő Daphne halk zokogása tört meg; tulajdonképen mind a hármán sok-kal jobban föl voltak indulva, hogysem valami közönséges, mindennapi beszédet kezdjének.

Mindamellétt Mrs Orlicourt észre vette, hogy Graham szeretne még valamit mondani neki. S mindjárt gyantá is az ifju folytonos szinváltoztatásából és zavarából, hogy a pénz mikénti visszadására felelt törí a fejét. Ezért hirtelen előbe vágott és barátságosan mondá: — Egy szót sem akarok többé erről a dologról hallani, annál is inkább, mert ugy nézem, hogy már igazán itt az ideje aludni menni. Holnap majd megmutatjuk önnek a birtokot, Daphne és Charlie bizonyosan örülni fognak, ha elkísérhetik önt lovalgásában. Igy hát jó éjszakát mr Finchley, és aludjon jól. Talán holnap könnyebben ráengedi magát venni, hogy tartózkodása idejét meghosszabbítsa.

— Jó éjt, — szólt edesen Daphne, kezét nyugtá. S midőn az ifju Graham Finchley a gyöngéd ujjacskákat érinté. Ugy tünt föl neki, mintha a mennyország nyílt volna meg előtte.

(Folytatás következik.)

újságok közlnek. A király — folytatta aztán Lahovary — Ischiben barátságos látogatást tett, de nem volt kíséretében miniszter. A hadügyminiszter jelenléte a magyarországi gyakorlatok azt bizonyítja, hogy a két állam közt barátságos viszony áll fenn. Míg a hármasszóvetség fentartja a békét, Románia örömmel látja az elért eredményt; de ez a szövetségtől még messze van. De ha Románia kényszerítve látja magát, hogy Ausztria-Magyarországgal szövetségre lépjen, ebben egyedül az az óhaj fogja vezérelni, hogy megóvja érdekeit. Ami a Magyarország erdélyi részében élő románok sorsát illeti, a román kormány épp oly kevésbé bír hatáskorral, hogy barátságos állam belügyeibe avatkozzék, amint maga sem turne idegen beavatkozást; érzelmeikkel nem lehet politikát csinálni. A románok — így végző Lahovary — loyális, hűségese és minden országának, amelyben románok laknak, érdekében áll, hogy velük igazságosan és mérséklettel bánják

Baros miniszter Pozsonyban. — Pozsony, decz. 20. (Saj. tud. táv.) Baros miniszter az éjtel a személyvonattal ide érkezett s az éjtel a vasúti kocsiban töltötte; reggel 7 órakor érte jött Zichy József gróf főispán, mire az állandó hidhoz hajtottak, ahol Droexler polgármester, Kutsery városi kapitány, Charty vállalkozó, Eltető osztálytanácsos és Zekelius építészeti tanácsos vártak a minisztert, ki megtekintte a hidat s megbeszélte a polgármesterrel a felsége a királyi december 30-i fogadtatásának részleteit. A miniszter a 10 órai gyorsvonattal Budapestre utazott.

Színház.

A műsor bajai. A változó időjárásal a betegeskedések, rekedtségek sok bajt okoznak, mely miatt igen nehéz a műsört betartani, azonban a társulat nagy számú személyével, valamint az előírt, „segéddarabok“ lehetővé teszik, hogy minden esetben haszonértékű darabbal cseréltsék föl a kitűzött darab, így történt most szombaton, s fog ma vasárnap délután történni, hogy a hirdett „Suhancz“ helyett a „Sztakotó“ énekes bohóság adjatik, este marad az előre hirdett „Betyár kendője“ népszimű. Hétfőn „III-ik Richard király“, kedden „Fatimita“ operette, szerdán (karácsony előestéjén) nem lesz előadás.

A karácsony-ünnepek előadásai a keddi lapokban lesznek közzé adva, amidőn azok teljes bizonyossággal lesznek megállapíthatók. Az bizonyos, hogy az ünnepek első estéjén „Karácsonyi angyal“ című tünneményes szimű adjatik.

Jutalomjáték. Szepesi Gusztáv lesz a legközelebbi jutalomjáték karácsony után; előadásra kerül „Tamás bátya kunyhója“ regényes szimű.

„Koldusdiák“ tegnap esti előadását igen szép számu közönség nézte végig; mely a Somlóú, Kozma, Kövessy ismert jeles alakításával szemben nem fukarkodott tetszésnyilatkozataival. Erdes kisérletek tett az igazgatóság szüköségből a kistakács Jolánna, ki Broniszlavát hatalmasan buzdító tapsok közt énekelte, s kellemes hangcskájával és kedves megjelenésével rendkívül kedvező benyomást tett a közönségre.

Vidéki színezet. Buttynban — mint levelezőnk írja — ez idő szerint igen változatos élet uralg. A különféle büvészek és művészek egymást váltogatják fel. Jelenleg egy sikerült kis szimtarulatunk van, mely a magyar s francia felvonások vigjátékokat várokozson felül adja. Tegnap 3 vigjáték került szüre és pedig: Szigeti „Kolosorból“, Drayfus „Egy kis vihar“ és „Eldnyezetetett férfi“ című vigjátékok; melyekben Dombay Mihály és Dombay Mihályné a főszerepeket oly kitűnően adták, hogy városi színházban képzeltük magunkat. Dombay egy elegáns megjelentésű szalonhónó, ki úgy jektával, mint gazdag toilletjével s hozzá szépségével nem csak a buttyni műért, de bármely színházlátogató publikumot kielégíti. „Kolosorból“ című vigjátékban „Corall“ szerepében a legszigorubb kritikát kiálja. Dombay „Fratr Blasiusa“ hozzá illő volt.

Törvényszék.

A Bagyik-Büky sajtóper.

Az aradi esküdtzéknek tegnap egy különös ügyben kellett verdiktek kimondani. A dolog előzményei visszanyulnak Arad megye legutóbbi tisztújításának idejébe, midőn Büky József megyei árvaszéki ülnök, pályázott a radnai főszolgabírói állásra. A választás folyama alatt, Bagyik Sándor boros-jenői kir. járásbíró volt megbízva azzal, hogy a Büky szövetségét a tárgyalást vezető elnök-főispánnaq ányujtsa, lehetővé téve ezáltal Bükymegválasztását. Bagyik Sándor az ívet — különös módon — „elfelejtette“ ányujtani, és így Büky elesett a radnai főszolgabírói állástól.

A tárgyalás folyama alatt csaknem teljesen beigazolt ezen eljárás miatti felhasználásában, Büky József a lapok nyíltáreiben kiméletlenül megtámadta Bagyik Sándor kir. járásbíró, aminek következtében Bagyik sajtópórt indított Büky ellen, melynek tegnap az lett a vége, hogy az esküdtzék: Büky te egyhangulag felmentette.

A tárgyalás folyama igen érdekes és élénk volt, s a közönség sokszor tűnt

tetőleg helyeselte a Fényes Kálmán dr védőügyvéd jeles beszédében mondotakat, s az itelethirdetést pedig megéltenezte.

A tárgyalásról szóló tudósításunk, a következő:

II.

Az esküdtzék a következőleg alakut: Szontagh Gyula, Mittelmann Bódog, Reicher Ferencz, Domonkos Lajos, Nikolics Péter, Ursitz Vilmos, Wadowszky Gusztáv, Réthy Viktor, Stoll Károly, Heinze Gábor, Steinitzer Károly és Kocuba József. **P ó t t g o k:** Wittman Károly és Walder Gyula.

A törvénnyel alkalmazott bíróság: Elnök: Paguba Vazul, szavazóbírók: Fábian Lajos és Steinitzer Károly. Jegyző: Gruber Géza.

Vádoló Bagyik Sándor borosjenői kir. járásbíró. Ügyvédje Mittler Izidor dr.

Vádolt Büky József aradmegyei árvaszéki ülnök, kinek védelmét Fényes Kálmán ügyvéd viszi.

A tárgyalás megkezdése előtt Mittler Izidor dr. kijelenti, miszerint Bagyik Sándor járásbíró, mikor a sajtóbírósság útjára lépett, erre csupán a kényeszer vezette, hogy megtámadott becsülete megvédelmezze. Miután a bosszu gondolata fölé áll, hajlandó vádját el ejteni, ha viszont Büky is visszavonja a nyíltáreiben elhuné szórt rágalmakat és becsületsértést.

Fényes Kálmán, védenze részéről kijelenti, hogy annak korántsem valami kellemes dolog az esküdtzészi eljárás. Es ha Bagyik Sándor becsületeszavára kijelenti, hogy ő minden rosszakarat nélkül járt el Bükyyel szemben, akkor csak annyit mondhat, hogy „megéltenezik a vádló védekezésével“.

Mittler Izidor: Védenze nem hajlandó az ellenfelel alkudozásba bocsátkozni. Ő megmondta feltételeit. Ha azokat elfogadja a védelem jó; ha nem döntön az esküdtzések.

Miután kibéküles iylformán nem jött létre, felolvastott a vádlevél, melyet Bagyik járásbíró nyújtott be s melyben felsorolja, hogy az „Álföld“ és „Arad és Vidéke“ 1889. évi 297. számaiban egy „Nyilatkozat“ jelent meg, melyben Büky az ő becsületesében gázol. Rágalmozza azzal, hogy a két év előtt tartott megyei tisztújításon, czélzatos rosszakarattal megakadályozta Bükynek radnai főszolgabíróvá leendő választását, miután egy ívet, mely Bükynek nagyszámu névszerinti szavazót biztosított, habár meg volt bízva, szándékosan nem adta át Fábian László főispánnaq. A vádlevél ez ügyben több tanu, köztük Fábian László és Szathmáry Gyula alispán idézett tanuk kihallgattatását kéri.

Ezután felolvastott az inkriminált czikk, mely mindkét lapban szóról-szóra egyformán jelent meg. (A czikk csak annyiban különbözik a vádlevélben felhozottaktól, hogy Büky a czikk végén kijelenti, hogy Bagyik ezen aljas eljárását a közönség birálatára bocsátja.)

Következett a bizonyítási eljárás, melynek folyamán Fényes Kálmán két lappeldányt, a szavazatyújító ívet és két Bagyikhoz intézett magánlevelet kér felolvastatni.

Mittler csupán a két magánlevél felolvasását ellenzi, miután az nem tartozik a tárgyra. A maga részéről kéri Fábian László főispán, Szathmáry Gyula alispán és még több tanu kihallgatását.

Fényes a két magánlevelet szorosan a tárgyhoz tartozónak tartja s éppen azért ragaszkodik azok felolvasásához mit Mittler újból ellenez.

Erre a törvényszék visszavonult tanácskozásra.

Ez idő alatt a vád és védelem között a kibékülésre tettett kísérlet, mely azonban a védelem részéről hajótörést szenvedett.

A bíróság visszajövet, a védelem által benyújtott két hírlapot és a szavazó ívet felolvasatni rendeli, ellenben a két magánlevél, mint az ügyre nem tartozó, mellőztetik.

Ezután a vád és védelem által beadott írásbeli és a tanukhoz intézendő kérdőpontok adatait az ügyvédeknek, elcsérélve, áttekintés végett.

Mittler Izidor a védelem kérdőpontjait minden kifogás nélkül elfogadja, ellenben Fényes Kálmán a magánvádló összes kérdőpontjait kifogásolja és mellőzni kéri.

A bíróság rövid tanácskozás után kimondja, hogy a védelem részéről beadott két lappeldányt, a szavazó-ív, valamint az összes kérdőpontok felolvasatnak és a hivatott tanuk is kihallgatnak. Viszont magánvádló tanui is ki lesznek hallgatva, azonban a kérdőpontok közül csak azok vétetnek figyelembe, melyek Bagyik közérkölséi és társadalmi tisztességére vonatkoznak.

Mittler Izidor ez ellen semmiségi panasszal él.

Ezután felolvastott az „Aradi Közlöny“ 1889. december 25 és december 29-iki száma.

Az elsőben Bagyik válaszol Bükynek, kijelentve, hogy visszautasítja Büky durva támadását, annál is inkább, miután ő hibáját a választás után jóvá tette, illettől igazolta magát Bükyyel szemben.

A második szám Büky nyilatkozatát tartalmazza, melyben nem ismeri el, hogy Bagyik jóvátette volna hibáját. Különben is azon kijelentés, hogy „hibáját“ jóvátette, jogosította őt fel első czikkének megírására. Ő Bagyikot később kérdőre vonta, ki ekkor azt mondta, hogy nem volt ideje az ívet átadni. Miután pedig Bagyik a választásakor a főispán háta megett volt, ez a kifogás el nem fogadható,

valótlán. Eppen ezért fentartja előbbi nyilatkozatát.

Miután a szavazó ív felolvasatott, kezdetét vette a tanuk kihallgatása.

Fábian László főispán: Bagyik Sándort erkölcsileg kifogástalannak találja, azonban megjegyzi, hogy társadalmi tekintetben nem érintkezett Bagyikkal. Ebben a tekintetben tehát nem ismeri.

Szathmáry Gyula alispán: Bagyikot közérkölségi és társadalmi tekintetben is kifogástalannak találja.

Buczurka Ferencz hasonlóképp nyilatkozik. Azt, hogy Bagyik értesítve lett-e arról, kinek számára lett kiállitva a szavazó ív, nem tudja.

Kohn Lajos: Kifogástalannak találja Bagyikot. Schreyer Jakab Gerba György és Bruck Gyula szintén így nyilatkoznak.

Mittler Izidor kéri a védelem által hivatkozott tanukat is kikérdezni. Bagyik Sándor közérkölségi magyarisletére nézve.

Ritter Károly és Büky József részére írta alá a szavazó ívet, hogy azután mi történt azzal, azt nem tudja.

Mezei Béla nem emlékszik már, kinek részére írta alá az ívet. A tisztújításon hallotta Büky nevé kiáltani. Azt nem látta, hogy Bagyik ív közel állt volna a főispánhoz a tisztújításon, hogy az ívet átnyujthatta volna. Bagyikot tisztességese, becsületes embernek ismeri.

Povászy Soma az ívet Büky József érdekében írta alá, melyet a tisztújításkor Bagyik Sándor kezében látott. Bagyik közvetlen a főispán háta megett állott s minden fáradság nélkül átnyujthatta volna. Büky nevé hallotta hangoztatni s ebből következtetve megválasztása bizonyosra volt vehető.

Bagyik tudomással bír arról, hogy Bükynek állítottott ki az ív, mert ő jelen volt, mikor Bagyiknak átadtott. Az ívet Bagyik meg Csukay megválasztásáig előtt a táncsteremben vette át, hogy kitől, arra nem emlékszik.

Szerény Sándor: Ebből az ügyből kifolyólag Bagyik Sándort nem tartja kifogástalannak közérkölségi tekintetben. Az ívet Büky érdekében írta alá, s azt Bagyiknál látta, ki a tisztújításkor a főispán háta megett állott, azonban az ívet zsebre vágta s eltűnt, mielőtt még Csukay megválasztott volna. Büky nevé hallotta kiáltani, sőt még fel is emlegett. Hogy a jelen iv ugyanaz-e, mely a választáskor Bagyiknál volt, azt nem tudja.

Popescu János Bagyikot tisztességese, becsületes embernek ismeri. Az ívet Büky érdekében írta alá, azonban, hogy az ív azután kihez került, nem tudja. Büky nevé hallotta hangoztatni, és pedig igen zajosan. Másra nem emlékszik.

Barb Enfrém az ívet aláírta és pedig Büky érdekében. Vádolt kifogástalannak embernek ismeri. A választáskor zajosan hallotta hangoztatni Büky nevé.

Hajós Mátyás Bagyikot nem ismeri. Az ívet Bükyért írta alá. Hogy aztán mi lett az ívvel, azt nem tudja. A hangulatból itélve Büky megválasztása bizonyosra volt vehető.

Donát János: Ezelőtt Bagyikot tisztességese embernek ismerte, de most már nem tartja annak. Az ívet aláírta Büky érdekében és pedig Bagyik maga hozta ő hozzá és úgy tudja, ő is vitte el, ezt azonban nem állítja határozottan. A többség Büky nevé hallotta hangoztatni s az ő nézete szerint bizonyosra vehető volt megválasztása.

Török János az ívet Büky érdekében írta alá, kinek nevé a kijelöléskor a többség által hallotta hangoztatni. Viki Gerő: Kifogástalannak találja Bagyik Sándort. Az ívet Bükynek írta alá, s akkor látta azt, midőn ő, Bagyik a főispán háta megett volt. Büky nevé hallotta hangoztatni.

Ily. Novák Péter nem ismeri Bagyikot. Büky Józsefért írta alá a szavazó-ívet, melyet ő maga adott át Bagyiknak, hogy az ő főispánnaq ányujtsa. Mikor a választásnak vége volt, Bagyik az ő jelentésében azzal védekezett, hogy elfelejtette az ívet átadni. Azt, hogy kinek az érdekében adja be az ívet, nem mondta meg Bagyiknak.

Az ezután következő tanuk vallomása kevés eltéréssel, csaknem azonosak az eddigi vallomásokkal.

A tanukihallgatások így véget érven, Mittler Izidor dr. csupán Buczurka Józsefhez akar pár ellenkérdeszt intézni.

Elnök: Igaz-e, hogy ő adta át Bagyiknak az ívet?

Tanu: Igaz.

Fényes Kálmán: Mikor, mely napon és hol adta át az ívet Bagyiknak?

Tanu: A választást megelőző estén, Tóth János sörcsmokában.

Elnök: Tudja-e bizonyosan, hogy a bíróság asztalán fekvő és az ő általa átnyujtott ív egy és ugyanaz?

Tanu: Azt nem mondhatja.

Fényes Kálmán: Van-e tanuknak tudomása róla, hogy Bükytén kívül még egy iv körözött volna a radnai főszolgabírói állásra?

Tanu: Nincs.

Ilyenformán a bizonyítási eljárás befejezetten, elnök a tárgyalást egy órára felüggeszti.

Két órakor vette kezdetét a tárgyalás újból.

A vád és védekezés érdekében sor.

Mittler Izidor dr. Először a kormány-rendszer fejlődésére tart — quasi — értekezést, aztán így folytatja. Az aradmegyei tisztújítás már rég el volna felejtve, ha Büky azt egy személyes támadással újra fel nem elevenítte, s melytámadás folytán védenze kénytelen volt sárbatiport becsületesnek helyreállításá végett az esküdtzékhez fordulni. Bagyik mintsem tudott arról, hogy az a kérdéssel

iv Büky érdekeit képviseli. Különben Bagyik a választás utáni napon találkozott Bükyyel s ennek becsületeszavára kijelentette, hogy őt tetteben senki sem befolyásolta s ő valóban képtelen volt nyujtani be az ívet. S ennek daczára Büky megtámadta őt hírlapilag, rágalmozva őt oly dolgokkal, melyek ha igazak volnának, Bagyikot becsület dolgában teljesen lehetetlennek tennék. A ma kihallgatott tanuk valomasaira, a főispán igazságszeretével szemben nem lehet súlyt fektetni. Büky már egyszer volt Boros-Sebesen főszolgabíró s akkor a közgazgató a járásban váratlanul hszagos volt. Ebből kitűnt, hogy Büky nem való volt s most sem való egy hivatal önálló vezetésére. Es Bagyik, akire ílyet egyáltalán mondani nem lehet, éppen Büky általlott megtámadva a legnemtelenebb módon. Szólt nem tudna, hogy Büky borosbesesi főszolgabíráskodása után több és másféle babért aratott volna. Az is igaz, hogy Büky most is csak isten kezelméből való árvaszéki ülnök (Piszozs egy közönség közt). Tovább nem akar foglalkozni a kérdéssel s kéri vádoltot elíteltetett becsületesértés és rágalmozás miatt.

Fényes Kálmán azzal kezd, hogy ő és ellenfele gyermekcipőben jártak még akkor, mikor a bizottság tagjai és az esküdtzék nagy része az alkotmányos intézményeket kívül-belül ismerte. Ne tartson tehát nyegle lezárkés olyanoknak, kik a törvényt és alkotmányos életet sokkal jobban ismerik, mint mi. Konstatalja, hogy az izlések különbözők lehetnek. Mert, amint látja, vannak olyanok, akik a sajtótárgyalást oly alkalomnak tartják, ahol minden restelkedés nélkül lehet személyeskedni és piszkolódni. Őt felháborítja az a határtalan szemérmelenség, melylyl egy oly ember meg támadni egy másik tisztességese embert, aki nem azért van itt, hogy mást gyalázzon, hanem, hogy a maga gyalázatait lemosssa, s aki az ö felül még eddig sem tudja magát tisztázni. (Harsogó éljenzés.) Szólnak biztos tudomásra van arról, hogy Bagyik az igazságyminiszterhez folyamodott, a sajtópör hivatalból való engedélyezéséért, azonban a miniszter ezt, minden rimánkódás daczára, megtagadta. De hát Bagyik, ugyiltszik, ismeri azt a módot, hogy „Ne hagy magad Schlézinger“ s nem hagyta magát. Háro ízben lett volna alkalmu tisztességese visszavonulásra, de ő azt nem tette. Am lássa ennek következményeit. Bagyik az ő védenze ellen olyan perfidiát követett el, amelyet minósíteni nem lehet. Elvette jövödelmi forrását egy nagy családdal bíró családának. Aztán furcsa a védekezésnek az a módja is, melylyel magánvádló él. Először azt állítja, hogy a szavazó-ívet azért nem nyujtotta be, mert Csukay nevé hallotta tulnyomólag hangoztatni. Később azt mondja, hogy nem nyujthatta be az ívet, mert elkésétt vele, miután a főispán nagyon gyorsan jelentette ki az eredményt. Harmadszor pedig azzal áll elő, hogy elfelejtette. Láthatja az esküdtzék, mily lehetetlen dolgok ezek, s hogy milyen együgyűeknek képzeli Bagyik az embereket.

Szatan még hozzá egy ily ügygyel akarja kapcsolatba hozni szeretett főispánunk nevé, mert házt ez oly köpönyeg, amely alatt rokonszenvessé lehet tenni valamely dolgot. Bükyt a jogos felháborodás birta az inkriminált czikk írására, miután megfosztatott az előmeneteltől, melyre máskülönbön biztos kílátása volt. Azt se higgye az esküdtzék, hogy Bagyiknak elégtétel kell. Ő csak bosszura vágyik. Ha már ennek a tisztességese egyének az existenciáját ugyszólván tönkretette, most még elítélve is akarja látni. Hadd legyen a bosszu műve teljes. Ilyen szolgálatra ő nem tartja képesnek az aradi esküdtzékot. Bagyik nem akar mást, mint eszközöl birni az esküdtzékot az ő nemtelenségére. Elégtételre tehát Bagyik nem formálhat jogot semmiképen. Kéri védenze felmentését.

Következik a duplika.

Mittler Izidor úgy találja, hogy nem ő, hanem Fényes személyeskedik. A miniszter-csupán azért tagadta meg az engedélyt, mert Bagyik nem hivatalos minőségben lett megtámadva. Különben Bagyik hajlandó volt a békés egyezkedésre is, Büky azonban nem ment bele. Hivatkozik a főispán igazságszeretetére, melyben senki sem kétkelhetdik. Kéri vádoltat elítelni.

Fényes Kálmán röviden szólal fel. A békítési kísérlet nem tartozik ide. Ő meggyőződéses és tiszta szíve sugallata követte kéri védenze felmentését.

Elnök: Erre összegezi a vád és védelem részéről felhozott érveket, majd az esküdtzeket figyelemzetve teendők sajtógárára, a következő kérdőpontokat intézi hozzájuk:

1. Megvannak-e az esküdték lelkiismeretükben győzödvé, hogy

az Aradon megjelenő „Álföld“ című napilap 1889-iki évi december hó 22-én kiadott 295-ik számában és az Aradon megjelenő „Arad és Vidéke“ 1889-iki évi december 22-én kiadott 297-ik számában megjelent „Nyilatkozat“ című és Büky József aláírásával ellátott közleménynek Büky József aradi lakos a szerzője?

2. Foglaltatik-e a körülrít hírlapi közleményben Bagyik Sándor irányában becsületesértés?

3. Foglaltatik-e Bagyik Sándor irányában rágalmozás vétsége?

4. Vétke-s-e Büky József, a körülrít hírlapi közlemény közzétételé általl, a becsületesértés vétségeben?

5. Vétke-s-e Büky József a rágalmozás vétségeben?

Az esküdték erre visszavonultak, és egy negyedóra tanácskozás után, Szontagh Gyula az esküdtzék elnöke felolvassa, hogy az esküdtzék az első kérdésre: **Igen, Igen, Igen,** második kérdésre: **Igen, Igen,** harmadik kérdésre: **Igen, Igen,** negyedik kérdésre: **— Igen,** és az ötödik kérdésre: **— Igen** nemmel felelt mire Büky Józsefet a vád és következményei alól a kir. törvényszék is felmentette. (Zajos éljenzés. Felkiáltások: Eljen az elnök! Eljen az igazság! Eljen az esküdtzék!)

Paguba elnök: Kihirdeti még, hogy a kir. törvényszék Bagyik Sándort az eljárási költségekben elmarasztalta.

Mittler Izidor dr. (vádoló ügyvéd) semmiségi panaszot jelent be.

Ezzel a tárgyalás befejezetten.

Közgazdaság.

Kereskedelmi hetiszemle.

(Saját tudósítónktól.)

Arad, december 20.

A lefolyt hét kereskedelmi viszonyai kedvezőbbek voltak. A karácsony nem csak etnikailag, de a realis élet tényezőire is, jótékony hatást gyakorol. A karácsonyi vásár élénken foly. Mindennemű kereskedő és iparos jó üzletnek örövend.

A terményüzletben többnyire változatlan árak mellett, kellemes hangulat, jó vételkésv és kielégítő kínálat regisztrálható, a hozatal tetemesen gyarapodott.

Buza: A hetivásárokról hozottott 6000—7000 métermáza, malmok és üzerek készségiel vásároltak 7 ftr 20 krtól 7 ftr 50 krig. Tétel kevés került a piacra, egyes kis kötések eszközöltettek 7 ftr 40 kr, 7 forint 50 kr árban métermázsként. Zár-irányzat egy „hajszálnyi“ emelkedésre mutat.

Rozs: Elégtelen készlet és kínálat; folytán, csak néhány száz métermáza forgalom, az ár valamivel följebb szállt zár-jegyzés 6 forint 40 krajczár 100 kilótól.

Árpa: Eladatott mintegy 1000 métermáza 6 ftr 20 kr árban.

Zab: Csak fogyasztási czélokra keresve, jegyeztetett 6 ftr 60 kr métermázsként.

Tengeri: A piacokra közel 10,000 métermáza hozottott; 5—10 krajczárral olcsóbb átlagban, megvetetett 5 ftr 60 krtól 5 ftr 65 krig. 1891. január-márciusi szállításra egy helybeli szeszgyár 10,000 métermázát kötött 5 ftr 80 kr árban.

1891. május-juniusi szállításra kötötté tettenhogy ezer métermázsa 6 ftr 10 krtól 6 ftr 10 krig métermázsként.

Borüzlet: Egészen jelentéktelen forgalom; az árak névleg változatlanok. Kínálat, kereslet egyaránt rezervált.

Szesz: Igen szilárd, nagy kereslet ellenében gyárosok tartózkodók, árak erősen tartvák.

Jegyeztetett: Kivitelre finomított részére 18 forint 50 kr. fogyasztási adó nélkül. Belföldi fogyasztásra nagyban 54 ftr 35 ftr fogyasztási adóval. Belföldi fogyasztásra kicsinyben 54 ftr 50 krtól 55 ftr fogyasztási adóval, pr. 100 liter százalékos hordó nélkül. (L. D.)

Vegyes közlemények.

Magyar kir. államvasutak. A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint 1891. évi január hó 1-től kezdve a dombóvár-zákiányi vonalrészben közeledő 101 és 102 számú gyorsvonatok Bate állomásra utasok fel- és leszállása czéljából feltételesan meg fognak állani. A 101. számú vonat este 6 óra 19 perczokor, a 102. számú vonat pedig d. e. 9 óra 50 perczokor fog Báteről indulni.

A gabonának stb. szállítása ömlesztett állapotban. A magy. kir. államvasutak értesítése szerint a díjszabás I. részhez kiadott VII. pótlékban megjelölt feltételek alatt gabona, malata, hüvelyesvetemények és korpa szállítmányok ömlesztett állapotban (allirinfa) folyó évi november hó 15-ikétől kezdve a magy. kir. államvasutakon összes állomásain és állomásaira felvételnek, melyek teherforgalomra egyáltalában be vannak rendezve. Egyéb magyar és osztrák vasutak állomásaira, nemkülönbön a külföldre rendelt ily küldemények szállítatására nézve az illető vasutak helyi forgalomra vonatkozó díjszabásai, illetve a köteleli díjszabások mérvadóok. Budapest, 1890. december 14. Az igazgatóság.

Szeszüzlet.

Decemder 20.

B. Szesz. Az ület a múlt héten is szilárd irányzattal folyt le, az árak jól tartvák maradtak. Mai jegyzésünk: Készárú nagyban 54. — kicsinyben 54.51; hordó nélkül, per 100 l. %, beleértve 35 ftr fogyasztási adót.

Aradi gabonapiacz.

Decemder 20.

Gyenge behozatal, búza 7.20—50; kukoricza 5.70.

Budapesti gabonatözsde.

December 20.

Amerika 1 centtel magasabb, mérsékelt ki-
nált és vételkedv. szilárd iránzat. 12000 méter-
máza forgalom. Árak teljesen tartvák.
Tavaszi buza 8.03-04; kukorica 6.19-20;
zab 7.08-10.
Heti beköztal 54000 métermáza.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és érték-tözsden.

Budapest, 1890 december 20.

Magyar aranyjárdék 4%	102.60
papírajárdék 5%	99.75
vasuti kölcsön	—
keleti vasuti államkötvény. I. kibocs.	—
II.	—
III.	110.75

feldtehermentési kötvény ..	—
záradékkal ..	—
Temes-bánati földtehermentési kötvény ..	—
feldteherment. kötv. záradékkal ..	—
Erdélyi földtehermentési kötvény ..	104. —
Horvát-szlavon földtehermentési kötvény ..	—
Magyar szőlődezmaváltási kötvény ..	135. —
nyereménysorsjegy-kölcsön ..	137. —
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy ..	89. —
Osztrák járdék papírban ..	89. —
ezüsten ..	107.50
aranyban ..	138.50
1860-iki államsorsjegyek ..	978. —
Osztrák-magyar bankrészvény ..	357.75
Magyar hitelbank-részvény ..	302. —
Osztrák hitelintézet-részvény ..	—
Ezüst ..	—
Cs. és kir. arany ..	5.45
20 frankos arany (Napoleon'd'or) ..	9.06
Német birodalmi márka ..	56.30
Loudon ..	114.50
20 márkás arany ..	11.28

Aradvárosi
Évadbírlét
80. sz.

színház.
Havibírlét
16. sz.

Vasárnap 1890. december 21-én:

Délután bórletszűnetben:

Szítakötő, a kötélánczosnő.

Énekes új bohóvigjáték 3 felvonásban. Irta Müll-
hac és Halév. Fordította Kürte Emil.

Kezdeté 3 és fél órákor félárakkal.

A betyár kendője.

Népsziumú dalokkal és tánczazzal 5 szakaszban.
Irta Abonyi Lajos.

Kezdeté 7, vége 10 óra előtt.

Felölös szerkesztő: **Vásárhelyi Béla.**

Nyíltér.*

Mélyen tisztelt közönség!

Van szerencsém becses tudomásukra
hozni, miszerint külföldön tett tanulmány-

E rovat alatt közöltékért nem vállal fele-
lősséget a szerk.

utamból visszatérve, hol a fogműtől, vaia-
mint a fogtechnikai legújabb vívmányait,
nevezetesen minden néven nevezendő
plombirozásokat arany-, ezüst-, platina stb.
stb., ugyszinte új fogsorok készítését ma-
gammak a legközelebbben elsajátítottam.
A mélyen tisztelt fogbetegeim és a n. é.
közönség óhajának engedve, ismételtten
Aradon egy fogtechnikai műtermet nyi-
tottam.

Törekvésem mindenkor oda fog irá-
nyulni, hogy a mélyen tisztelt fogbetegei-
met kielégítem és a nagyrabecsült bizal-
matukat továbbra is kiérdemelhessem.

Mély tisztelettel:

Dr. Morgenstern Gyula,
Arad. Deák Ferencz-utca sarkán lévő takarékpénz-
tár épületben, a „Fehér kereszt” szállodával szem-
ben, II. emelet. 830 1-20

HIRDETÉSEK.

MARX ÉS FEJÉR
fűszer-, csemege-, ásványviz- és magkereskedése
ARADON, templom-utca 1. szám,
a „fehér kutyához.”

Ajánlja a téli idény beálltával valódi londoni, karavan, man-
darin, suschong, monning, narancs, virág, Pecco, viktoría
és császár keverék

Teáit,
valódi ananasz, jamaikai, kuba

RUMOT,
és az igen kedvelt olcsó és jó
demarara rumot 1 literes üvegben 1 forintért.
Törley, Hubert, Francois, Prückler féle
magyar pezsgőbor fajokat
Röderer, Aubertin, Devalli és Cliguet
francia pezsgőbor fajokat,
kül- és belföldi **Liköröket, Cognacot, csemege és asztali boro-
kat, hölgy és ráczürmöst.**
Mindennap friss szepesi, bécsújhelyi és debreczeni kolbászokat, paprikás és oldalas
szalonnát, kassai és prágai sódort, nyersen és főve husneműeket Bieltzből. különféle
finom csemege sajtokat.

Tengeri halakból, ostsee haring, angolna, ajoka olajban, halikra
kis és nagyszemű.

**Konzerveket, Liebig és Kemerich féle huskivonatot, magyar és francia mustár,
száritott, vágott és fűzér gomba, carfiol és zöldségek dobozokba, zsnaimi ugorkák.**

Karácsonyi díszek és cukorkák,
TEASÜTEMÉNYEK, Stockerai borsó, lencse, görcei maroni.
Posta. valamint vasuti rendelmények pontosan és azonnal eszközöltetnek.

Ugyanitt egy jó családból való fiu tanulónak kerestetik.

Osak ami jó az olcsó!

Ajánlom mint
karácsonyi és újévi
ajándéknak

MÖDLINGI
Andrássy-tér 4. sz.
Nádor-szálloda.

Aradon
Dusan
fölszerelt
raktáromat.

CZIPOGYÁR

Elismert jó készítmény!

Mindenemü
főfű cipőben valamint strapá-,
promanád-, báli-, vadász-, posztó-
és bőr-
csizmákban
nagy választék.

Mindenemü
továbbá mindenemü háli-
cipők olcsón beszeréz-
hetők.

Mindenemü
Nádor-szálloda- és konyha-
cipők,

Singer **A „NÁDOR”-SZÁLLODA MELLETT.** Singer

Amerikai varrógépek,
vasbútor
és
pénzszekrények
gyári raktára

SINGER L. S.
aradi kereskedő 1866. óta.

Valódi amerikai
HOWE,
nevezetesen
WHEELER & WILSON,
SINGER és kézi
varrógépek,
családok, szabók
és
cipészek részére.
Mindennemü
varrógépek k
javítása is
eszközöltetik.
Varrógépekhez
szükséges kellékek.

a cs. kir. osztrák
s a m. kir. minisz-
teriumok és állam-
vasutak szállítói
tüz és betörés ellen
biztos
kis kézi
és nagy
pénz-
szekrények
gyári raktára
Községek számára
kivételesen 25%
engedmény.

798 4-*

Singer Azonkívül ajánlom vasbútor gyári raktáromat nagy választékban. **Singer**

Steigerwald A., butorterme
Aradon, fűtér 15. sz. a „Nádor” szállodával szemben.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani nagyválasz-
tému készletét saját műhelyeimben készült

BUTORAIMNAK,
melyek izlés és árak dolgában minden igényeknek megfelelnek. Különösen
ajánlom dusan felszerelt

RAKTÁROMAT,
salon-, ebéllő- és hálószoba butorzatból, valamint legjobb izléssel készült
KÁRPITOS MUNKÁIMAT.
Végre kiválóan ajánlhatom, ugy hazai, mint amerikai diófából és
tölgyfából készült

FÉNYTELEN matt BUTORAIMAT,
minden verseny kizárásával, ugy árban, mint minőségben.
Elfogadok megrendeléseket irodák és teljes lakosztályok berendezésére
választékos izlésben és a legolcsóbb árak mellett.

Kiváló tisztelettel:
Steigerwald A.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Belépési felhívás az „U” sorsjegy-egyletbe

10 forint o. ért.
havonkénti befizetés.

50 résztvevő számára.

(SORSJEGY ALKALMI TÁRSASÁG)

50 résztvevő számára.

A befizetések tartama alatt 156 huzás melyeknél 160.681 nyereség 45 millió forint összegben sorolattak ki.

a következő osztrák és magyar bélyeggel ellátott

500 DARAB EREDETI SORSJEGYRE.

10 drb 5% 100 frt név. cs. k. osztr. 1860. államsorsj. Huzások: Febr. 1., Május 1., Aug. 1. és November 2.
10 drb 4% 100 frt név. cs. k. osztr. 1864-iki államsorsj. Huzások: Jan. 15., Május 15. és Szeptember 15.
10 drb 4% 100 frt név. cs. k. osztr. földh.-sorsj. Huzások: Jan. 15., Május 15. és Szeptember 15.
10 drb 3% 100 frt név. cs. k. osztr. földh.-sorsj. Huzások: Febr. 15., Apr. 15., Jun. 15., Aug. 15., Okt. 15., és December 15.
10 drb 100 frt név. cs. k. szab. 1858-iki hitel-sorsj. Huzások: Jan. 2., Május 1. és Szeptember 1.

10 drb 100 frt név. cs. k. osztr. 1874-iki bécsvárosi sorsjegy. Huzások: Jan. 2., Apr. 1., Jul. 1. és Október 1.
10 drb 50 frt név. cs. k. osztr. 1864-iki államsorsj. Huzások: Május 2., Jun. 1. és December 1.
10 drb 50 frt név. cs. k. osztr. magyar állam-díj-sorsjegy. Huzások: Apr. 15., Aug. 15. és Decz. 15.
10 drb 100 frank név. cs. k. osztr. kir. szerb állam-sorsj. Huzások: Jan. 14., Május 14., Jun. 14., Aug. 14. és November 14.
60 drb magyar bazilika sorsjegy. Huzások: Május 1. és November 1.

40 drb magyar vöröskereszt-sorsjegy. Huzások: Május 1., Jul. 1. és November 1.
30 drb osztrák vörös kereszt-sorsjegy. Huzások: Jan. 2., Május 1. és Szeptember 1.
30 drb olasz vörös kereszt-sorsjegy. Huzások: Febr. 1., Május 1., Aug. 1. és Novemb. 2.
250 drb JÓ-SZIV-sorsjegy. Huzások: Febr. 15., Jun. 15. és Október 15.

796-4-4

Belépési jelentkezések ezen sorsjegy-társaságba (sorsjegyegylet) a következő feltételek mellett fogadtatnak el:

1. A sorsjegy-társaság, melynek számlájára az említett 500 sorsjegyet vettük meg, 50 résztvevőből áll. Minden résztvevőnek 40 havi 10 forintos részletfizetést kell teljesíteni 400 forint összegben.
2. A belépés bejelentésénél az első 10 forintnyi részlet fizetendő le. Legkésőbb egy hónap után a 2-ik és 3-ik részlet küldendő be hozzánk. A hátralékos összeg 37 egymásután következő 10 forintos havifizetésben törlesztendő.
3. A 3-ik részlet lefizetése után minden résztvevőnek egy sorsjegy-könyvecskét, mely az 500 darab sorsjegy sorozatait és számait tartalmazza, szolgáltatunk ki.

Ha az első 3 részlet egyszerre fizetettik le, akkor a sorsjegy-könyvet

ELŐNYÖK - Ezen sorsjegy-társaság a legjobb és legkedveltebb sorsjegyeket tartalmazza, minnek folytán a résztvevők 40 hó alatt 156 huzáson, melyeken 160.681 nyereség körülbelül 45 millió forint összegért sorolattak ki, részt vesznek. Ritkán nyílik alkalom 500 drb legjobb és legbiztosabb sorsjegyre játszhatni, a mi ezen sorsjegy-társaságba való belépés által csak 10 frt havi befizetéssel érhető el. Megjegyzendő még,

azonnal szolgáltatjuk át. Azon esetben, ha a megbízás vételekor sorsjegy-könyvecskék már elfogytak volna, akkor jogunkban áll a vett összeget levonás nélkül visszaküldeni.

4. A sorsjegy-társaság tartama 40 hóra van megállapítva; minden nyereség, mely ezen idő alatt a sorsjegyre esik, a sorsjegy-társaság tagjait illetik meg.

5. A 40 hónap lefolyása után a kinem huzott sorsjegyek az akkori hivatalos napi árfolyam szerint eladatnak és az így nyert készpénz-nyereség és a kamatozó sorsjegyek szelvénykamatjai a résztvevők között egyenlően osztatnak fel. Nagyobb nyereségek azonnal kifizettetnek, míg kisebbek a társaság felosztásakor számoltatnak el.

hogy minden tag kényelmes és biztos módon kis tökélet takarít meg, miután az illetőnek a társaság felosztásakor jelentékeny összeg fizetettik ki készpénzben. A résztvevőknek szabadságában áll a sorsjegy-társaság felosztásakor a reájuk eső készpénzösszeg helyett eredeti sorsjegyeket beszerezni. Elismervények sorsjegy-társaságok által nálunk nyert főnyereségekről megtekinthetők.

Belépési felhívás a „V” sorsjegy-egyletbe

3 forint o. ért.
havonkénti befizetés.

50 résztvevő számára.

(SORSJEGY ALKALMI TÁRSASÁG)

250 sorsjegyre

Minden hónapban

több huzás.

a következő osztrák és magyar bélyeggel ellátott

250 DARAB EREDETI SORSJEGYRE.

2 drb. 5% 100 frt név. cs. k. osztr. 1860. államsorsj. Huzások: Febr. 1., Május 1., Aug. 1. és Nov. 2.
2 drb. 4% 100 frt név. cs. k. osztr. 1864-iki államsorsj. Huzások: Jan. 15., Május 15. és Szept. 15.
2 drb. 4% 100 frt név. cs. k. osztr. földh.-sorsjegy. Huzások: Jan. 15., Május 15. és Szept. 15.
2 drb. 3% 100 frt név. cs. k. osztr. földh.-sorsj. Huzások: Febr. 15., Apr. 15., Jun. 15., Aug. 15., Okt. 15., és Decz. 15.
2 drb 100 frt név. cs. k. sz. 1858-iki hitel-sorsjegy. Huzások: Jan. 2., Május 1. és Szeptember 1.

2 drb 100 frt név. cs. k. osztr. 1874-iki bécsvárosi-sorsjegy. Huzások: Jan. 2., Apr. 1., Jul. 1. és Okt. 1.
2 drb 50 frt név. cs. k. osztr. 1864-iki államsorsj. Huzások: Május 2., Jun. 1. és December 1.
2 drb 50 frt név. cs. k. osztr. magyar állam-díj-sorsjegy. Huzások: Apr. 15., Aug. 15. és December 15.
2 drb 100 frank név. cs. k. osztr. kir. szerb-államsorsj. Huzások: Jan. 14., Május 14., Jun. 14., Aug. 14. és November 14.
50 drb magyar bazilika sorsjegy. Huzások: Május 1. és November 1.

20 drb magyar vörös kereszt-sorsjegy. Huzások: Május 1., Jul. 1. és November 1.
20 drb osztrák vörös kereszt-sorsjegy. Huzások: Jan. 2., Május 1. és szeptember 1.
20 drb olasz vörös kereszt-sorsjegy. Huzások: Febr. 1., Május 1., Aug. 1. és Novemb. 2.
122 drb JÓ-SZIV egyesületi sorsjegy. Huzások: Febr. 15., Jun. 15. és Október 15.

Belépési jelentkezések ezen sorsjegy-társaságba (sorsjegy-egylet) a következő feltételek mellett fogadtatnak el:

1. A sorsjegy-társaság, melynek számlájára az említett 250 sorsjegyet vettük meg, 50 résztvevőből áll. Minden résztvevőnek 40 havi 3 forintos részletfizetést kell teljesíteni 120 forint összegben.
2. A belépés bejelentésénél az első 3 forintnyi részlet fizetendő le. Legkésőbb egy hónap után a 2-ik és 3-ik részlet küldendő be hozzánk. A hátralékos összeg 37 egymásután következő 3 forintos havifizetésben törlesztendő.
3. A 3-ik részlet lefizetése után minden résztvevőnek egy sorsjegy-könyvecskét, mely a 250 darab sorsjegy sorozatait és számait tartalmazza szolgáltatunk ki.

Ha az első 3 részlet egyszerre fizetettik le, akkor a sorsjegy-könyvet

ELŐNYÖK - Ezen sorsjegy-társaság a legjobb és legkedveltebb sorsjegyeket tartalmazza, minnek folytán a résztvevők 40 hó alatt 156 huzáson, melyeken 160.681 nyereség körülbelül 45 millió forint összegért sorolattak ki, részt vesznek. Ritkán nyílik alkalom 250 darab legjobb és legbiztosabb sorsjegyre játszhatni, a mi ezen sorsjegy-társaságba való belépés által csak 3 forint havi befizetéssel érhető el. Megjegyzendő

Vidéki megrendeléseknél a sorsjegy-könyvecskék beküldésére, kérünk posta utalványt 20 krral többet küldeni.

azonnal szolgáltatjuk át. Azon esetben, ha a megbízás vételekor sorsjegy-könyvecskék már elfogytak volna, akkor jogunkban áll a vett összeget levonás nélkül visszaküldeni.

4. A sorsjegy-társaság tartama 40 hóra van megállapítva; minden nyereség, mely ezen idő alatt a sorsjegyre esik, a sorsjegy-társaság tagjait illeti meg.

5. A 40 hónap lefolyása után ki nem huzott sorsjegyek az akkori hivatalos napi árfolyam szerint eladatnak és az így nyert készpénz-nyereség és a kamatozó sorsjegyek szelvénykamatjai a résztvevők között egyenlően osztatnak fel. Nagyobb nyereségek azonnal kifizettetnek, míg kisebbek a társaság felosztásakor számoltatnak el.

mi, hogy minden tag, kényelmes és biztos módon kis tökélet takarít meg, miután az illetőnek a társaság felosztásakor jelentékeny összeg fizetettik ki készpénzben. A résztvevőknek tetszésére bizatik a sorsjegy-társaság felosztásakor a reájuk eső készpénzösszeg helyett eredeti sorsjegyeket beszerezni. Az elismervények sorsjegy-társaságok által nálunk nyert főnyereségekről megtekinthetők.

Pénzt FALKENSTEIN ADOLF bank- és váltó-üzlete Arad, szabadságtér 4. sz.

Vidéki megbízások pontosan teljesítettek.

HIRDETMEY

Ujabb időben gyakran ismétlődik, hogy a magán házakban eszközölt sertés vágás alkalmával a véres mosadék víz, hulladékok és a szenny az udvari folyókán át az utcára vezetettnek ki, hol azok nemcsak undort gerjesztenek, hanem közegészségi ártalmak előidézőivé válnak. Figyelmeztetik tehát a közönséget, miszerint a sertés vágások alkalmával keletkező véres szenny-

vizeket, mosadék leveit és hulladékokat az utcára ki ne bocsájtja, mert ka valaki ezen közegészségi és köztisztasági inézkedés áthágásán értenék, az 1876. XIV. t.-cz. 7. §-a értelmében meg foy büntetetté.

Arad, sz. kir. város kapitányi hivatala 1890. évi decz. 15-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

2807 | 1890. sz.

816-3-3

Hirdetmény.

Azok akik a magas kormánytól az 1891. évi tenyésztésre ingyen polgármestert kívánnak, felhivatnak, miszerint a polgármesteri hivatalnál jelentkezve neveiket s a kívánt pete mennyiségét az ott kitett ivre feljegyezzék.

Kik később jelentkeznek kevesebb petére tartatnak igényt.

A jelentkezők kötelezik magukat a peték át-vételére.

Az ingyen petéket átvevők kötelezik magukat, 1) másót petét el nem fogadni, 2) minden termelt gubót beszállítani a hozzá legközelebb eső kir. beváltó intézetbe, mely a pete kiosztás alkalmával eszközöltetik. A gubók tekintet nélkül arra, hogy I. vagy II. osztályúak, tehát tekintet nélkül arra, hogy puha vagy dupla gubók-e, kilonként 1 frtért váltatnak be, csak a külsőleg is feként gubók mint teljesen hasznavehetetlenek fognak 10 krajczárjával beváltatni.

3. Azok akik a termelt gubókat bárki másnak eladnák, egy később meghatározandó összeg erejéig meg fognak büntetetté.

Arad, 1890. december 13.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos, polgármester.

Póstai rendelések pontosan teljesítettek.

VOJTEK és WEISZ

gyógyfűszer és illatszer üzlete
ajánl legkitünőbb zamatu

chinai theát, rumot

francia cognacot,

valamint mindennemű legfinomabb

angol és francia illatszereket

üvegekben és kimérve, 782 8 10

tetszés szerinti mennyiségben,
háztartási, mezőgazdasági, állatgyógyászati fertőtlenítő és kötszereket.

A RADON.

szabadságtér I. sz.,

az aradi első takarékpénztárral szemben.

Póstai rendelések pontosan teljesítettek.

HERMANN J. L.

cs. kir. udvari szabadalmazott

érczárú-gyárának

főraktára

BUDAPEST, váczi-utca 24. sz. a.

Legszabadabb raktárs mindennemű khinai ezüst-áruk, mint thea-készleteknek, gyertya-kantóknak, tálcáknak, villáknak, karoloknak, késeknek, mustár-tartóknak, czukor-szelencéknek és czukor-vázáknak. - Ezen kitűnő minőségű, I. rendű alpaca-ezüstből vagy alpacból készült theakannak, szabadalmazott szerkezettel, kiváló gyakorlati bizonyultak, mert feleslegessé teszik az alkalatlan külön theaszűrőt a mert ennek használata által a thea nem lesz keserűvé vagy feketévé, miután nyomban, amint egy csészére való theát kiszolgáltattak, a thea a víz felszínén marad. Ezenkívül teljes aromáját nyeri és jól leforráztatik. Ezenkívül ajánlom szabadalmazott **asztali keszimeket**. Ezen új szabad, asztali keszimek I. rendű alpaca-ezüstből készülnek a a más szerkezetű kések felett azon előnnyel bírnak, hogy nem tapasszal töltöttek ki, hanem 13 mm-es oros ércz-állítattal ellátottak. A penge kiesését az alkalmazott csavarrendszer és a nyél elején használt beolvastás teljesen meggátolja s a megromlott vagy eltört pengék könnyű szerrel ujjakkal pótolhatók. 809-2-2

A Flandriai gróf ő kir. fensége által
alapított 769 8 10

Palini pezsgő gyár
a legjobb, legkedveltebb és többszörösen kitüntetett pezsgőt szolgáltatja.

Vezér képviselő **Strem József** Buda-pest, Teréz körút 5. sz.

Ügynökség Aradon

Tolnai Lajos urnál.

192J | 1890.

819. 3. 3

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál egy 700, fokozatos előléptetés esetén 650 frittal javadalmazott szántisztai, esetleg egy 550 frt fizetással kapcsolatos iródi segédtségi állás választás útján betöltendő lévén, azokat akik ezen állások egyikét vagy másikat elnyerni óhajtják s az 1883. évi t.-cz. 19 §-ban előirt minősítéssel bírnak, felhívom hogy pályázati kérvényüket hozzám 1891. évi január hó 13-ig benyújtsák.

Arad, 1890. december 13.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

Arad sz. kir. város polgármestere

2809 | 1890.

817-3-3

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál egy 1000 frt tisztai fizetéssel kapcsolatos aljegyzői és egy 800 frt fizetéssel javadalmazott fogalmazói állás üresedésbe jövén, azokat akik ezen állások egyikét vagy másikat elnyerni óhajtják s az 1883. évi t.-cz. 3 §-ban előirt minősítéssel bírnak, ezen felhívom, hogy pályázati kérvényüket hozzám 1891. évi január hó 13-ig bezárólag bemutassák.

Arad, 1890. december 13.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

HAUSZER GUSZTÁV

hangszerkészítő

vonó-, ércz-, fa-fuvó- és ütőhangszerekben,

ugyszintén

minden e szakba vágó cikkek elkészítésére.

Kitűnő hangoló mester fa-fuvó hangszerek részére.

Ócska hangszerek előnyös feltételek mellett ujjakkal becsereztetnek.

Javítások olcsón és lehető leggyorsabban teljesítettek.

Raktár mindennemű hangszerek és hurokból.

Arad, Auztalos-Sándor-utca 2-3, az árucarnokkal szemben.

814-2-5

Obetkó Kálmán üzletében Aradon.

Legujabb
és
legleleményesebb
gyermekjátékok
karácsonyi
ajándékl.
Karácsonyfák,
diszek,
gyertyák
és
gyertyatartók.

Gyönyörű karácsonyfák

1/2 métertől 2 1/2 méterig

70 kr., 80 kr., 1 frt,

1 frt 20, 1 frt 50.

Tombola áru

5 krajczártól fölfelé,

legujabb

építőkövek

háztetővel.

Postai rendelvények azonnal teljesítenek.

828-2-5

Obetkó Kálmán üzletében Aradon.

Aradi ipar és népbank. Zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

1891. évi január hó 12-én d. e. 8 óra-
kor, az aradi ipar-és népbank I-ső emeleti árverési
termében az 1890. évi október hó végéig
lejárt és meg nem hosszabbított arany-ezüst
tárgyak, varrógépek, bútorok, olaj-
nyomatu képek, ágy- és fehéreneműk,
vászna, oszmák, cipők, férfi és női
öltözékek, utazó bundák, revolverek,
fegyverek s egyéb ingóságai zálogok,
az alapszabályok 72. §-a értelmében a legtöbbet igé-
rőnek azonnali készpénz fizetése mellett fognak elár-
vereltetni, mely árveréshez a venni szándékozók ezen-
nel tisztelettel meghívtnak.

Arad, 1890. december 19. 829 1-3.
Az igazgatóság.

13830 k. h.

815 | 3-3

Hirdetmény.

Tapasztaltam, hogy az aradi piacdon szokássá
vált méz helyett külföldről behozott burgonya szörp
(syrup) árulása. Jóllehet, hogy az ily syrup árusító-
kat a mézvásárlók érdekében kötelezték az árú-
minőségének az edényeken nagy betűkkel leendő
jelzésére, szükségesnek találok még ez után is
figyelmeztetni a vásárló közönséget, miszerint a
valódi tiszta méz az által könnyen megkülönböz-
tethető a syrputól, hogy azok állaga ezen hidegebb
évszakban sűrű, ikrás, ragacos s oly keményvé is
válk, hogy kanállal vágható, míg ellenben a syrup
mindig átlátszó s hig marad s izlése után a száj-
ban savanyu izt hagy hátra, továbbá a tiszta méz
ugy is felismerhető, hogy az borszeszben tökélete-
sen feloldódik s ha netán syrup yagy más idegen
anyagok az edény fenekére lecsapódnak s a méz
tisztátlan voltát elárulják.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatala 1890. évi
december 11.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Minden megrendelés pontosan eszközöltetik.

BRUCKNER LIPOT

781 4-6

BUTOR BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSA
ARAD, Andrassy-tér
20-ik szám,
ARENÁ-ÉPÜLET.

Gyors kiszolgálás.

Vidéki megrendelések azonnal teljesítenek.

Részletfizetés mellett bútorok eladatnak.

Kárpitos kellékek.

1 Flanell takaró 1 frt 85 kr.

Egyedül e szakmában
az egész környékben:

Teljes ágyberendezések:

1. sz.	2. sz.	3. sz.	4. sz.	5. sz.
75.	50.	40.	30.	17.50.

máshol csak utánozva.

820-24 *

PAPLAN,
selyem, atlasz, kasmir, ruge, karton.

MADRATZ,
lószőr, teveszőr, tehénszőr, afrik, tengerifű.

SZONYEGEK,
welwet, tapersztri, manilla, jutte.

Függönyök és garniturok,
plüs, gubelin, ripsz, jutte.

POKRÓCZOK,
angol-flanell, erdélyi, csei, steieri.

Ablak roletták gyári raktára.

Mennyasszonyi kelengyék kiállítás és szállodák berendezése elvállaltatik.

Ürményi Tóbiás Arad,

főtér 25. sz., Neuman-féle ház.

Lópokrócok.

Ponyva és vitorla-vásznak.

Gabona zsákok.

KÉPES CSALÁDI LAPOK

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap.

Szerkeszti: Brankovics György. Főmunkatárs: Váradi Antal.

Előfizetési ára:

a „Hölgyek Lapja“ című divat-melléklettel s a Regénymelléklettel együtt:
Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok“ XIII-ik évfolyamába lép az 1891-ik év első napjával. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezője, a magyar művelt családoknak e szellemi kincse, Ujví első számában Jókai Mórnak „Kétszer kettő négy“ című regényét, Benitzky-Bajza Lenkének „Hasonló hasonlóval“ című elbeszélését, Lauka Gusztávnak „A bölös titka“ című regényét, báró Horváth Miklósnak „A csel“ című elbeszélését, Tábori Róbertnek „Sylvia“ című regényét, Rudnyánszky Gyulának „Dalnady Győzőnek költeményeit, Brankovics Györgynek „Az ajándékozás művészete“ s Váradi Antalnak „A társadalom és a színház“ című érdekes cikkeit közli. A „Képes Családi Lapokat“ a fentnevezett jeles írókon kívül még a következő neves írók és írók támogatják, mint munkatársak, az évfolyamban:

Tolnai Lajos, Mikszáth Kálmán, Komócsy Lajos, Temérdek (Jeszzenszky Danó), dr. Prém József, dr. Sziklay János, Incezy László, Palágyi Lajos, Erdélyi Dániel, Dery János, Tölgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Mány Károly, Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Grosz Lajos, Csorba Palotay Akos, Szandai Zénó, stb., Benitzky-Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagypárady Mira, Kuliffay-Benitzky Irma, Harmath Lujza, Hevesiné-Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovsky Ida, Mericzay-Karossa Irma, Erzsike stb. stb.

A „Képes Családi Lapok“ az összes szépirodalmi képes hetilapok között a legélénkebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli; képei a jelen eseményeit s a leghíresebb festők műveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja“ című s havonként kétszer megjelenő divatmelléklete a legujabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonyok valóságos szellemi titkára, a menyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatná!

Regénymelléklete négy kötet érdekes regénnyel ajándékozza meg évenként az előfizetőit.

A „Képes Családi Lapok“nak még a zöld borítéka is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kozzka- és ponttalányokkal és szórjérvényekkel, melyeknek megfőtői értékes jutalmakat kapnak.

A „Képes Családi Lapok“ gazdag tartalma és számos melléklete dacára mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap: éppen ezért bizton számítnak minden honfű és honleány, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik eziránt — legzélszerűbben levelezőlapon — hozzáférnek.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget husz krajczár csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két eredeti regényt küld jutalmul.

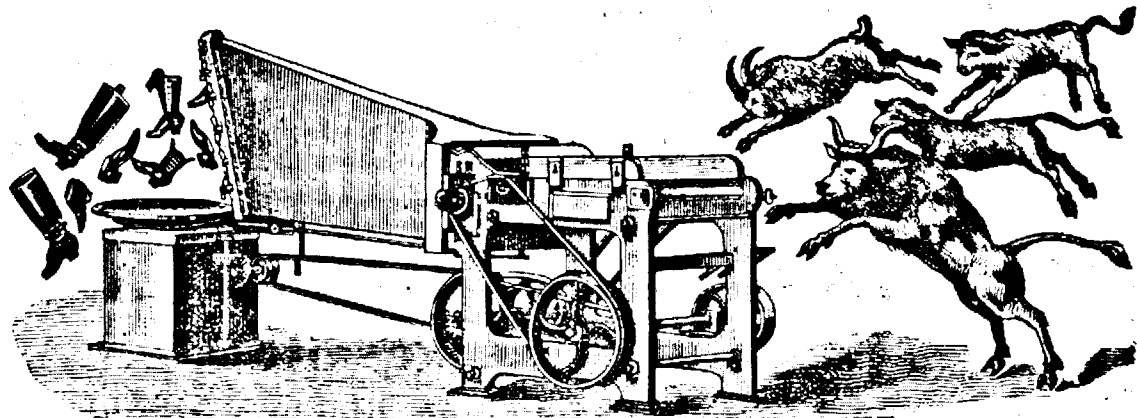
A ki öt új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet vagy egy — kiadásban megjelent — regényt küld.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala, Budapest, Nagyköröna-utca 20. szám.

802-2-6

Aradi cipőáru és cipőfelsőrész-gyár
GORZÓ ANTAL ÉS TÁRSAI
Fő-ut, Arad-csanádi vasuti palotában.

Mérték utáni megrendelésre készítenek: mindenféle női-, férfi- és gyermekcipők, a művelt közönség igényeire alkalmazva. Továbbá pontos orthopéd-cipők, katonatiszti csizmák, stb. — Nagy raktár mindenféle jöminőségű olcsó kész lábbelikből, szabott árakkal, nagyban és kicsinyben.

1 pár zergebőr női czugos cipő 3, 3.25, 3.50.	1 pár erős fu-cipő 2.40, 2.80.
1 pár finom férfi cipő 3.50, 4.—, 4.50.	1 pár lányka cipő 2.20, 2.50.
1 pár sima férfi cipő 2.80, 4.—.	1 pár gyermek-cipő 50 kr., 1.05, 1.50, 1.80.

Czégünk gyártmányai a budapesti kereskedelmi muzeum által rendezett bőr-kiállításán a kereskedelmi miniszter uró nagyméltósága által elismerő kitüntetésben részesült.

791-4-10